

Stockholms stads fastighetsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Fastighetsnämnden.

Vasagatan 4 (postadress: Stockholm 1); t. 22 35 80 (växel). Nämnden sammanträder i regel varannan helgfri tisdag kl. 15,30.

Förvaltningen av stadens fasta egendom ålåg tidigare i huvudsak drätselnämndens första avdelning. År 1908 beslöto emellertid stadsfullmäktige att tillsätta en särskild nämnd, *lantegendomsnämnden*, för handhavande av förvaltningen av stadens utanför dess dåvarande jurisdiktion belägna egendomar, där ej någon del av dem ställts under förvaltning av annan myndighet. Lantegendomsnämnden hade även att ombesörja erforderliga åtgärder för dessa områdens tillgodogörande för olika ändamål, deras förseende med kommunikationer samt avlopps-, vatten- och andra ledningar, för så vitt dessa åtgärder icke uppdragits åt annan myndighet, ävensom upplåtelse eller försäljning av mark samt beviljande av lån för byggnadsändamål.

Sedan förslag framkommit om inrättandet av bl. a. en särskild fastighetsstyrelse, som skulle övertaga stadens samlade fastighetsförvaltning, beslöto stadsfullmäktige den 18 november 1918 inrätta *Stockholms stads fastighetsnämnd*. Nämnden började sin verksamhet den 1 januari 1919, varvid den övertog lantegendomsnämndens förutvarande verksamhet, varjämte dit överflyttades dels de under drätselnämnden förut hörande organen för stadens fastighetsförvaltning, dels ock den av dåvarande bostadskommittén utövade verksamheten till bostadsbristens lindrande m. m. Fr. o. m. den 1 april 1920 överfördes ytterligare till fastighetsnämnden byggnadskontorets arkitekturavdelning i samband med att nämndens uppgift vidgades till att omfatta även husbyggnader för stadens räkning.

Fastighetsnämnden har till uppgift att förvalta alla Stockholms stad tillhöriga fasta egendomar, vilka icke stå under förvaltning av annan stadens nämnd; att för stadens räkning uppgöra förslag till förvärfv och försäljning av fastigheter, i den mån detta ej ankommer på annan stadens nämnd, ävensom underställa dessa förslag stadsfullmäktiges prövning; att handlägga sådana ärenden rörande husbyggnader för stadens räk-

ning, som icke tillhöra annan nämnds handläggning; att handlägga frågor rörande stadens exploateringsverksamhet och ledningen av stadens fastighetspolitik; att omhänderhava stadens verksamhet i bostadsärenden; att beräkna gatumarkers ersättning och gatukostnadsbidrag, som tomtägare har att erlagga till staden, samt att pröva säkerhet för dylik ersättning och fastställa ifrågakommande ersättnings- och bidragsbelopp, ävensom vidtaga åtgärd för att sådant belopp skall inflyta till staden; att upprätta den i 8 § byggnadsstadgan omförmälda förteckningen över fastighetsägare åliggande förpliktelser att till staden utgiva bidrag till gatukostnad; samt att ombesörja de angelägenheter i övrigt, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Med avseende å förvaltningen av stadens fastigheter tillkommer det fastighetsnämnden särskilt att tillhandahålla stadens övriga nämnder erforderliga lokaler och fastigheter, att tillse, att odlingsbar mark med hänsyn tagen till det ändamål, för vilket marken är avsedd, väl brukas, samt att nödiga åtgärder vidtagas till naturens skyddande; samt att debitera, uppbära och i föreskriven ordning redovisa de inkomster, vilka inflyta av de under nämndens förvaltning stående fastigheterna.

Vid omhänderhavandet av stadens verksamhet i bostadsärenden tillkommer det fastighetsnämnden särskilt att hava sin uppmärksamhet riktad på att från kommunens sida vidtagas de åtgärder för förberedande av erforderlig tillgång på sunda och billiga bostäder, vilka kunna anses falla inom kommunens befogenhetsområde, samt framlägga de förslag och i övrigt vidtaga de åtgärder, som i sådant avseende kunna anses av omständigheterna påkallade; samt att, där stadsfullmäktige ej annorledes bestämma, hava den befattning med bostadsärenden, som enligt allmän lag eller författning kan åligga kommunalt organ. Fastighetsnämnden äger avhända staden eller åt staden förvärva mark, som erfordras för genomförande av stadsplan, tomtindelning, byggnadsplan eller generalplan, under förutsättning dels att antingen arealen icke överstiger 100 kvm eller värdet icke överstiger 25,000 kr., dels att marken icke är av sådan beskaffenhet, som i 63 § a) kommunallagen sägs.

FSN

Genom skilda beslut av stadsfullmäktige har fastighetsnämnden ålagts de uppgifter, som äro förenade med förmedling av lån och bidrag, som utgå av statsmedel i syfte att främja bostadsförsörjningen. Skyldighet för kommun att ombesörja sådan förmedlingsverksamhet har numera föreskrivits genom lagen den 10 juli 1947 om kommunala åtgärder till bostadsförsörjningens främjande (Svf 1947: nr 523). Nu gällande författningar, som reglera förmedlingsverksamheten äro kungl. kungörelserna den 30 juni 1948 om *dels* tertiärlån och tilläggsån för flerfamiljshus, med ändr. (Svf 1948: nr 587, 1949: nr 377, 1950: nr 331), *dels* egnahemslån och förbättringslån, med. ändr. (Svf 1948: nr 546, 1949: nr 390, 1950: nr 332) samt *dels* familjebostadsbidrag och bränslebidrag, med ändr. (Svf 1948: nr 547, 1949: nr 378). Fastighetsnämnden är vidare förmedlingsorgan för särskilda, statliga bostadsbidrag, vilka utgå i form av bostadsrabatter, s. k. trekronorsbidrag. Ansökningar om byggnadstillstånd för bostadsbyggnadsarbeten, vilka skola avgöras av statliga myndigheter, skola ingivas till fastighetsnämnden i egenskap av förmedlingsorgan. Nämnden har att med eget yttrande vidarebefordra desamma. Fastighetsnämnden handhar jämväl den byggnadsverksamhet, som föranledes av k. kungörelsen den 22 juni 1939 om statsbidrag till anordnande av pensionärsbostäder, med ändr. Beträffande stadens åtgärder för stimulerande av bostadsproduktionen, se nämndens förvaltningsberättelse (senast Bih. 1950: nr 38).

Stadsfullmäktige hava den 16 november 1936 med stöd av stadsplanelagen (§ 49) antagit gatukostnadsbestämmelser för Bromma, Brännkyrka och Enskede församlingar samt den söder och öster om Hammarbyleden belägna delen av Sofia församling, vilka bestämmelser med vissa ändringar fastställes av k. m:t den 31 mars 1938. Den 17 april 1944 hava stadsfullmäktige antagit gatukostnadsbestämmelser för det inre stadsområdet, vilka bestämmelser fastställes av k. m:t den 15 november 1945. Gatukostnadsbestämmelserna reglera skyldigheten för ägare av tomt inom ovannämnda områden att bidraga till kostnaden för anläggning av gata och avloppsledning. Uträknandet av dessa bidrag ävensom tillämpningen av bestämmelserna i övrigt åvilas som förut nämnts fastighetsnämnden.

Efter utfärdandet av ny byggnadslag med ändrade stadganden rörande gatukostnadsbestämmelser innehåll hava stadsfullmäktige den 24 januari 1949 uppdragit åt stadskollegiet att uppgöra förslag till nya gatukostnadsbestämmelser (se Utl. 1949: nr 8).

Stadsfullmäktige beslöto den 16 december 1946 i samband med att flyghamnstyrelsens verksamhet upphörde uppdraga åt fastighetsnämnden att fr. o. m. den 1 januari 1947 övertaga förvaltningen av Skå-Edeby flygplats.

I enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1946 har för genomförande av

avgiftsfri kommunal bostadsförmedling i Stockholm på fastighetsnämndens förslag inrättats styrelsen för Stockholms stads bostadsförmedling (se sid. 166).

Fastighetsnämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Nämndens verkställande organ utgöres av fastighetskontoret, vars chef är fastighetsdirektören. Vid nämndens sammanträden äger fastighetsdirektören närvara och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Samma rätt tillkommer avdelningschef vid sammanträde med delegation, inför vilken avdelningschefen ålagts föredragningskyldighet i löpande förvaltningsärenden. Avdelningscheferna i fastighetskontoret äga enligt nämndens beslut rätt och skyldighet att närvara vid nämndens sammanträden.

Till nämndens förfogande står särskämt, vid sidan av fastighetskontoret, ett särskilt kansli, som förestås av fastighetssekreteraren.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads fastighetsnämnd, fastställd av Ö Å 4 okt. 1945 (Kf 1945: nr 42). (Författningar berörande nämnden som förmedlingsorgan för statliga bostadslån, se ovan.)

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 68,231,065 kr. (därav engångs 91,050 kr.), kapitalbudgeten 1,029,004 kr., av låneandel, i linjen 24,449,000 kr., inom linjen 21,340,083 kr., dessutom förlagsmedel 136,223,965 kr. samt förlagsmedel för lagring av bränsle 200,000 kr. Inkomster: driftbudgeten 61,961,512 kr., kapitalbudgeten 1,029,004 kr.

Fastighetsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Wennerström, G. E., borgarråd; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar mellan 11—12, utom onsdagar; i övrigt efter överenskommelse.

Vice ordförande.

***Carlsson, Carl Walfrid**, direktör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Bohman, B. G., direktör.

Göransson, C. Gustaf E., ombudsman, stadsfullm.

***Johannesson, E. G. V.**, direktör.

***Lundgren, W. E.** Valborg, advokat.

Nordin, E. A., kontorschef, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

- *Aronson, S. A., direktör, stadsfullm.
 *Hjerne, K. G., färghandlare, stadsfullm.
 Karlson, Tore E., skyddsombudsman, stadsfullm.
 Modig, J.-O., direktör.
 *Orre, O. S. W., direktör, stadsfullm.
 Wedberg-Larsson, A. A. Elvira, fru, stadsfullm.

Fastighetssekreterare.

Ahlgren, I. V., tjl., *tf.* Dahlén, S. G. (se nedan).

Fastighetsnämndens delegerade.

Nämnden äger inom sig fördela göromålen på särskilda delegationer på sätt lämpligast synes, ävensom uppdraga åt sådan delegation eller en eller flera av sina ledamöter eller åt fastighetsdirektören att handhava särskilda förvaltningsärenden. Beslut, som på grund av sådant uppdrag fattas, skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde. I enlighet härmed har nämnden beslutit att tillsätta nedanstående särskilda delegationer ävensom att uppdraga åt ordföranden att vara medlem av samtliga av nämnden nu eller framdeles tillsätta delegationer.

Hyresdelegerade

(för handläggning av hyresärenden).

Wennström, G. E., ordf. (självskr.); Göransson, C. Gustaf E.; Nordin, E. A.

Suppleanter: Orre, O. S. W.; Wedberg-Larsson, A. A. Elvira.

Husbyggnadsdelegerade

(för handläggning av husbyggnadsärenden samt frågor rörande bostadslån och dylikt).

Wennström, G. E., ordf. (självskr.); Carlsson, Carl Walfrid; Johannesson, E. G. V.; Bohman, B. G.; Nordin, E. A.

Suppleanter: Aronson, S. A.; Orre, O. S. W.; Hjerne, K. G.; Karlson, Tore E.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skall vid förfall i första hand ordföranden samt ledamöterna hrr Johannesson och Göransson ersättas av suppleanterna hr Aronson, fru Wedberg-Larsson och hr Tore Karlson i nu nämnd ordning, vice ordföranden samt ledamöterna fröken Lundgren och hr Nordin ersättas av suppleanterna hrr Hjerne, Modig och Orre i nu nämnd ordning, ledamöten hr Bohman ersättas av suppleanterna hrr Orre, Modig och Hjerne i nu nämnd ordning. Vid förfall för ledamot och samtliga suppleanter, som i första hand skola inträda, skola de vid sammanträdet närvarande suppleanterna inträda efter sin tjänstetid i nämnden och vid lika tjänstetid efter sin levnadsålder d. v. s. i följande ordning: hrr Aronson, Modig, Orre, fru Wedberg-Larsson, hrr Hjerne och Tore Karlson.

Fastighetsdelegerade

(för handläggning av ärenden angående gatumarksansättningar, tomtregleringar samt dispositionen av tomtträttsmark m. m.).

Wennström, G. E., ordf. (självskr.); Carlsson, Carl Walfrid; Göransson, C. Gustaf E.; Lundgren, W. E. Valborg; Bohman, B. G.

Suppleanter: Aronson, S. A.; Modig, J.-O.; Hjerne, K. G.; Karlson, Tore E.

Tjänstedelegerade

(för förberedande behandling av ärenden angående tjänstetillsättningar m. m.).

Wennström, G. E., ordf. (självskr.); Johannesson, E. G. V.; Lundgren, W. E. Valborg; Bohman, B. G.; Nordin, E. A.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av fastighetsnämndens, styrelsens för bostadsförmedlingen, byggnadsnämndens och stadsplanenämndens ävensom hyresnämndernas räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Andersson, K. G., verkmästare.

Hedelius, A. H., lärare vid stadens tekniska mellanskola.

Larsén, J. A., byggnadsverkmästare, ordf.

Suppleanter:

Lindgren, G. A., direktör.

Schützler, G. V., kontorschef.

Central förvaltning.

Till fastighetsnämndens centrala förvaltning hänförs nämndens kansli samt fastighetskontorets expedition och samtliga avdelningar med undantag för husbyggnadsavdelningen och småstugebyrån.

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 3,906,474 kr. (därav engångs 8,500 kr.), dessutom förlagsmedel 372,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 2,967,200 kr.

Fastighetsnämndens kansli.

Vasagatan 4, 2 tr. (postadress: Stockholm 1); t. 22 35 80 (växel); expeditions-tid: 8,30–16,15 (lördagar och dag före helgdag 8,30–14).

Kansliet förestås av fastighetssekreteraren, vilken tillika närmast under fastighetsdirektören är chef för fastighetskontorets expedi-

FSN

tion (se nedan). Fastighetssekreteraren åligger bl. a. att föra protokoll vid nämndens och dess delegationers sammanträden samt att uppsätta beslutade skrivelser och utlåtanden m. m.

Fastighetssekreterare (35).

Ahlgren, I. V., tjl., *tf.* Dahlén, S. G.

Notarie (26).

Johansson, S. K.

Notarie (Ex. 26).

Ljungsäter, N. R.

En *kontorsskrivare*, två *första kontorsbiträden*.

Fastighetskontoret.

Adresser och telefoner: se nedan; expeditionstid: 8,30—16,15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—14).

Fastighetskontorets verksamhet är f. n. fördelad på *dels* expeditionen, *dels* fyra byråer (utrednings-, kameral-, industri- och småstugebyråerna), *dels* och fyra s. k. fackavdelningar (gaturerulerings-, lantegendoms-, hyres- och husbyggnadsavdelningarna).

Fastighetskontorets chef är fastighetsdirektören, vilken bl. a. åligger att bereda och för fastighetsnämnden föredraga de ärenden, som tillhöra dess avgörande. Vissa sådana löpande ärenden, som handläggas av nämndens delegationer, beredas och föredragas av avdelningscheferna.

Fastighetsdirektör (B 22).

Berg, J. G. (förordn. t. o. m. ^{31/12} 1955), Vasagatan 4, 2 tr. (postadress: Stockholm 1); t. 22 35 80 (växel); mottagningstid: 11—12.

Intendent (1 kl.) tillika biträdande direktör (B 15).

Ljungdahl, L. O., Vasagatan 4, 2 tr. (postadress: Stockholm 1); t. 22 35 80 (växel).

Fastighetskontorets expedition.

Vasagatan 4, 2 tr. (postadress: Stockholm 1); t. 22 35 80 (växel).

Expeditionen, vars chef är fastighetssekreteraren (se ovan), skall ombesörja diarieföring och registrering av till fastighetsnämndens och fastighetskontorets handläggning hörande ärenden, expediering av utlåtanden, skrivelser m. m., uppsätta föredragningslistor till nämndens sammanträden samt verkställa upphandling av erforderliga kontorsförnödenheter.

Förste kammarsskrivare (22).

Vakant, *tf.* Landström, E. B.¹⁾

Kontorsassistent (18).

Borggren, F. W.

Ett *första kontorsbiträde*, två *kontorsbiträden*, en *automobilförare*, en *expeditionsvakt*, en *telefonist*.

Utredningsbyrån.

Vasagatan 4, 4 tr. (postadress: Stockholm 1); t. 22 35 80 (växel).

Utredningsbyråns personal, som sorterar direkt under fastighetsdirektören, har att verkställa förekommande större utredningar. I avvakten på resultatet av pågående utredningar angående fastighetskontorets organisation har tills vidare till utredningsbyråns provisoriskt överförd viss del av kameralbyråns personal för handläggning av ärenden rörande stadens bostadslåne- och bidragsverksamhet — med undantag av utbetalning av byggnadskreditiv och lån — förmedling av statliga bostadslån, familjebostads- och bränslebidrag samt ansökningar om byggnadstillstånd.

Intendent (1 kl.) (B 15).

Lundwall, N. B.

Byråingenjör (32).

Hedtjärn, Å. G.

Sekreterare (30).

Dahlén, S. G., tjl. (se ovan), *tf.* Fredriksson, H. F.; Swahn, C. E. E. (T).

Ingenjör (28).

Algers, K. B., tjl. (se sid. 154), *tf.* Bergqvist, A. T.

Notarie (26).

Kjellin, B.-I.

En *kontorsskrivare*, två *första kontorsbiträden*, en *expeditionsvakt*, ett *expeditionsvaktsbiträde*.

Bostadslåne- och bidragsärenden.

Kamrersassistent (26).

Fredriksson, H. F., tjl. (se ovan), *tf.* Starell, K. E.

Inspektör (26).

Personne, N. E.

¹⁾ Åtnjuter avlönning enligt lönegr. 20.

Förste kammarskrivare (22).

Rydmark, A. O.

Kontorsassistenter (18).

Morén, S. W.; Theblin, R. A.; Gerdinger, E. G.,
tjl. (se sid. 159); *tf.* Nygren, L. Lizette H.;
Hultell, f. Radhe, E. Mary E.; Bergkvist, I.
T. R.; Nyberg, K. L.

En *förste kontorist*, ett *första kontorsbiträde*, fem *kontorsbiträden*, ett *expeditionsvaktsbiträde* samt *tillfällig personal*.

Kameralbyrån.

Regeringsgatan 8—10 (postadress: postfack 1308, Stockholm 16); t. 234680 (växel).

Kameralbyrån, vars chef är kamreraren, skall handhåva kontorets penningförvaltning samt ansvara för utanordningsgöromål med därtill hörande anslagskontroll och granskning (med undantag för husbyggnadsavdelningen), handhåva i viss omfattning bokförings- och räkenskapsgöromål, ärenden rörande taxeringar och skatter för fastigheterna, handhåva brandförsäkringsverksamheten rörande stadens myndigheter tillhörande egendom samt handlägga ärenden med utbetalning av byggnadskreditiv och lån för byggnadsändamål.

Stat år 1951. (Åtgärder för bostadsbristens bekämpande) (provisoriska bostadshus m. m.) Utgifter: driftbudgeten 1,996,860 kr., av låne-medel inom linjen 4,005,000 kr., dessutom förlagsmedel för inköp av exekutivt försålda fastigheter och småstugor 500,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,299,600 kr.

(Kommunal subvention för uppförande av hyreshus m. m.) Utgifter: driftbudgeten 7,571,567 kr.; inkomster: driftbudgeten 3,167,200 kr.

(Pensionärshem, se sid. 329.) Utgifter: driftbudgeten 1,251,900 kr. (därav engångs 9 500 kr.); inkomster: driftbudgeten 1,251,900 kr.

Kamrerare (1 kl.) (30).

Lindqvist, F. P.; t. 21 31 80; mottagningstid: 10—12.

Kamrersassistent (26).

Israelsson, L. A.

Kammarskrivare (20).

Axelsson, J. V.; Boberg, A. O. H.

Kontorsassistenter (18).

Engström, J.; Holmquist, B.; Åberg, A. J. L.;
Jansson, A. O.; en vakant, *tf.* de Val, f.
Lindqvist, Gunhild K.

Förste kontorsskrivare (16).

Skogh, f. Allenius, A. Alice.

En *kontorist*, tre *första kontorsbiträden*, fem *kontorsbiträden*, en *expeditions-vakt*.

Industribyrån.

Kungsholmsgatan 16, 3 tr., K.; t. 52 07 10 (växel).

Industribyrån handhar fastighetskontoret tillkommande uppgifter för näringslivets främjande. Dessa omfatta bl. a. handläggning av ärenden rörande stadsplan för industriområden, exploatering av dylika områden under fastighetsnämndens förvaltning, upplåtelse till industri och liknande verksamhet samt upplagsrörelse av annan fastighetsnämndens mark, som avsatts för dylikt ändamål, frågor angående iordningställande av kommunala byggnader för uthyrning till industri- och hantverksrörelse och förvaltning av sådana byggnader samt värdering för ab. Stockholms tomträttskassa av industri-tomträtter. Under industribyråns förvaltning hör även den staden tillhöriga järnvägen Sundbyberg norra—Ulvundasjön.

I hantverkshuset Tulegatan 17 — Telefonaktiebolaget L. M. Ericssons förutvarande verkstadsbyggnad — finnes en av bolaget iordningställd och till staden överlämnad minneshall över den svenska telefonindustriens grundare L. M. Ericsson och H. T. Cedergrén. Minneshallen, i vilken bolaget anordnat ett telefonmuseum, visas efter hänvändelse antingen till hantverkshusets vice värd, tel. 32 00 72, eller till stadsmuseet (jfr sid. 395).

Industribyråns chef är intendenten, vilken förutom handläggning av ovannämnda ärenden åligger att verkställa utredning rörande industriens och hantverkets behov av mark och verkstadsutrymmen.

Stat år 1951. (Industriområden.) Utgifter: driftbudgeten 1,193,139 kr., dessutom förlagsmedel 210,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,205,000 kr.

Intendent (B 13).

Grauers, Å. A.

Byråingenjör (32).

Lagerkvist, S. L. M. L. son.

Ingenjör (28).

Alvén, E. A.

Biträdande ingenjörer (24).

Hagman, S.; Enerdal, T. E. (Ex.)

Underingenjör (22).

Cronstrand, G. P.

Maskinist och vice värd (18).

Mattsson, C. R.

Förste kontorist (15).

Sandberg, E. E.

Två första kontorsbiträden, ett ritbiträde, ett expeditiionsvaktsbiträde.

Småstugebyrån.

Kungsgatan 78, 4 tr., K.; t. 520660 (växel).

I stadens trädgårdsstäder i Bromma, Brännkyrka och Enskede uppföras fr. o. m. år 1927 med stadens medverkan s. k. småstugor, som äro fullt moderna egnahem av mindre typer.

Vid 1950 års slut hade staden medverkat till uppförande av 6,354 sådana stugor.

Stugorna byggas av de blivande ägarna själva under stadens ledning. Staden tillhandahåller allt för bygget erforderligt material, som i största möjliga utsträckning är standardiserat och förarbetat. Genom småstugebyggarnas egen arbetsinsats och genom standardiseringen och därav möjliggjorda förmånliga materialinköp i stor skala under stadens förmedling nedbringas kostnaderna för stugorna på sådant sätt, att även mindre bemedlade bliva i tillfälle att skaffa sig egna hem (jfr även sid. 162). Fr. o. m. år 1939 medverkar staden även till uppförandet av något större och i fråga om inredningen mera påkostade egnahem (tjänstemannavillor), vilka uppföras av byggmästare. Den blivande ägarens insats, som erlägges kontant, uppgår till 10 % av byggnadskostnaden. Under åren 1942—1950 hava vidare på liknande sätt uppförts 209 stycken radhuslägenheter i regel om 3—4 rum och kök. Handläggningen av ärenden, som sammanhånga med uppförandet av småstugor, tjänstemannavillor och radhus, sker inom fastighetskontoret å en särskild avdelning, småstugebyrån, som förutom den egentliga nybyggnadsverksamheten även handlägger till kontoret hänskjutna ärenden rörande tidigare uppförda småstugor och villor. Byrån handhar dessutom förvaltningen och försäljningen av stadens exekutiv förvärfvade fastigheter och tomträtter av egnahemskaraktär. För småstugeägarnas räkning utför byrån uppdrag av kurators- och intressekontorsliknande art samt ombesörjer teckning och förnyelse av brandförsäkringar m. m.

Under byrån sorterar en reproduktions- och kopieringsanstalt.

Sedan genom k. brev den 5 juni 1936 och k. kungörelsen den 27 maj 1938, med senare ändringar, möjlighet öppnats jämväl för i egnahem bosatta mindre bemedlade, barnrika familjer att under vissa förutsättningar erhålla statligt stöd, hava i Stockholm ett antal småstugeinnehavare (f. n. ca 640) kommit i åtnjutande av dyllt statligt stöd i form av lån och bidrag. Övannämnda kungörelse har numera ersatts av

k. kungörelserna den 30 juni 1948 om egnahemslån och förbättringslån, med ändr. (Svf 1948: nr 546, 1949: nr 390, 1950: nr 332) samt om familjebostadsbidrag och bränslebidrag (Svf 1948: nr 547, med ändr., 1948: nr 642 och 1949: nr 378). Hittills hava 523 småstugeinnehavare erhållit statligt stöd i form av lån samt i vissa fall även bidrag enligt dessa senare bestämmelser.

Stat år 1951. (Småstugeverksamheten.)

Utgifter: kapitalbudgeten 829,004 kr.; inkomster: kapitalbudgeten 829,004 kr.

Arbetschef (B 13).

Tengvall, I. A.; t. 52 79 24.

Byråingenjör (32).

Askergren, S. A.; t. 52 79 23.

Kamrerare (28).

Skålberg, N. S.; t. 52 79 22.

Ingenjörer (24).

Dolk, E. A.; Mallmin, O. B. (Ex.)

Underingenjörer (22).

Moberg, K. J.; Elgström, A. V.; Berggren, G. M.; Christell, E. L. (Ex.)

Förste kammarsskrivare (22).

Olsson, K. J.

Kammarsskrivare (20).

Carlsson, V. E.; Sturæus, N. S. S., tj. (se sid. 133), tf. Eriksson, A. F.

Instruktörer (19).

Asplund, E. Hj.; Christell, E. L., tj. (se ovan); Johansson, B. W.; Mattsson, K. H.; Borg, B. W.; Alminge, J. A.; Widell, E. A. A.; Hårdberg, K. J. R.; Hagelberg, B. G.; Bengtsson, K. G.

Förrådsverkmästare (19).

Engström, P. B. E.; Boestad, J. A.

Kontorsassistenter (18).

Eriksson, A. F., tj. (se ovan); Lundholm, K. G., tj. (se sid. 159), tf. Paulsson, K.-G.; Goude, S. A. E.; Nikander, R. E.; Hallersten, C. S.; Bengtsson, B. E. R.; Malmström, Birgit H. E.; Englundh, Stina; Tjelder, S. I. F.

Sex instruktörer, en förrådsverkmästare, två biträdande instruktörer, tre förrådsskrivare, två förste kontorister, två

kontorsskrivare, ett ritbiträde, två första kontorsbiträden, tre förrådsbiträden, två expeditionsvakter, sju kontorsbiträden, en telefonist.

Dessutom *tillfälligt anställd personal.*

Reproduktionsanstalten.

Stadshuset; t. 54 05 00 (växel).

Kopieringsföreståndare (12).

Noregård, K. G. E.

En första expeditionsvakt, tre kopieringsbiträden.

Dessutom *tillfälligt anställd personal.*

Gaturregeringsavdelningen.

Vasagatan 4, 1 tr. (postadress: Stockholm 1); t. 22 35 80 (växel).

Gaturregeringsavdelningen har till uppgift *dels* att med avseende på den inre staden handlägga ärenden angående genomförande av stadsplan och tomtindelning, inköp av för stadens behov erforderliga fastigheter, upplåtelse och försäljning av staden tillhöriga tomter, friköp av ofria tomter, ekonomiska underhandlingar och avtal om genomförande av stadsplan för i enskild ägo varande markområden, värdering av enskild tomtmark i samband med tertiärbelåning eller på grund av remiss från hyresnämnd, även som frågor rörande gatumarkens sättnings och gatukostnadsbidrag samt *dels* att beträffande de delar av ytterområdena, inom vilka marken huvudsakligen är i enskild ägo, handlägga motsvarande ärenden.

Avdelningens chef är intendenten, vilken förutom handläggningen av ovan nämnda ärenden åligger att uppgöra förberedande förslag till stadsplaneändringar för stadens fastigheter i syfte att därigenom åstadkomma ett mera ekonomiskt eller lämpligare utnyttjande av desamma samt att förteckna och bevaka stadens servitutsrättigheter.

Stat år 1951. (Gaturregeringsfastigheter.) Utgifter: driftbudgeten 10,970,088 kr. (därav engångs 40,000 kr.), dessutom förlagsmedel för tunnelbaneändamål till erforderligt belopp, kapitalbudgeten 200,000 kr., lånemedel, i linjen 1,300,000 kr., inom linjen 2,627,151 kr.; inkomster: driftbudgeten 12,468,240 kr.; kapitalbudgeten 200,000 kr.

Intendent (1 kl.) (B 15).

Vakant, *tf.* Giöbel, N. F.

Byråingenjörer (32).

Virgin, C. Å. A., *tjl.*, *tf.* Pettersson, B. J. Hj.;

Alván, D. M., *tjl.* (se nedan), *tf.* Pontin, H.;

Pålman, N. Å.

Byråarkitekt (32).

Vakant, *tf.* Bergsten, A. H. K.

Ingenjörer (28).

Pontin, H., *tjl.* (se ovan), *tf.* Holm, K. I.; Harding, C. H.

Biträdande ingenjör (24).

Vakant, *tf.* Wanbo, C.-M.

Förste kammarskrivare (22)

(nuv. inneh. g 17).

Wallenberg, H. V.

Underingenjörer (22).

Wanbo, C.-M., *tjl.* (se ovan), *tf.* Aldin, L. E.; Karlsson, L. K. V.; Palm, E. G. O.

Kammarskrivare (20).

Bergström, S. S. A.

Underingenjör (19).

Engström, K.-E. P.

Ritare (19).

Arvör, K. R.

Kontorsassistent (18).

Fornander, Ellen M. J.

Kontorist (12).

Jiverud, K. B.

Två första kontorsbiträden, fem ritbiträden, ett kontorsbiträde, en expeditionsvakt, ett expeditionsvaktsbiträde.

Spångautredningen.

Efter inkorporeringen den 1 januari 1949 av del av Spånga (med Bromstens, Flysta och Solhems municipalsamhällen) samt Hässelby köping, erfordras vissa utredningar om inkorporeringsområdet, särskilt avseende de enskilda markägarnas mellanhavanden med de förutvarande kommunalförvaltningarna, vilka utredningar t. v. handläggas av särskild personal.

Utredningsman (16,536 kr.).

Alván, D. M., byråingenjör (se ovan).

Lantegendomsavdelningen.

Vasagatan 4, 3 tr. (postadress: Stockholm 1); t. 22 35 80 (växel).

Lantegendomsavdelningen har till uppgift att utarbeta förberedande planer för icke stadsplanlagda markområdens utnyttjande för olika ändamål samt förslag till dessa områdens förseende med

FSN

nödiga kommunikationer ävensom till utvidgning av exploateringsområdena, att handhåva ärenden angående tomträttsupplåtelser för bostadsändamål samt att uppgöra arrendekartor och utföra mätningar, utstakningar och arealberäkningar för kontorets eller andra myndigheters behov. Å avdelningen handläggas i överensstämmelse härmed flertalet av de förvaltningsuppgifter, som hava avseende å de genom stadens försorg anlagda bostadsområdena i Bromma, Brännkyrka och Enskede (»Stockholms stads trädgårdssåder»).

Avdelningens chef är intendenten.

Stadsjägmästaren handhar tillsynen och skötseln av skogsmarken å de under nämndens förvaltning stående jordbruksegendomarna. Han handhar även tillsynen och skötseln av de under vattenledningsverkets m. fl. myndigheters förvaltning stående skogarna (jfr sid. 215).

Stadsagronomen åligger att utöva tillsyn över de under nämndens förvaltning stående jordbruksegendomarna, att efterse dessas rationella skötsel samt vidtaga lämpliga åtgärder för erforderligt naturskydd, att övervaka att arrendatorerna fullgöra sina skyldigheter, att framställa förslag till åtgärder för ett rationellt utnyttjande av egendomarna, därvid särskilt tillses, att all odlingsbar mark utnyttjas, samt att verkställa besiktningar och syner å egendomarna. Stadsagronomen har jämväl att utöva inseende över jordbruket å de under industriverksstyrelsens förvaltning stående lantegendomarna, mot ersättning, som gottgöres av styrelsen.

Trädgårdskonsulenterna lämna anvisningar rörande tomtornas ordnande och inhägnad mot allmän plats och gata samt råd beträffande tomtornas ordnande i övrigt. Biträde lämnas kostnadsfritt utom i de fall, då ritningar och anläggningsplaner påfordras, då en avgift av högst 30 kr. uttages. Nämnda tjänstemän verkställa även sådana värdering av trädgårdsanläggningar, som föreskrives i de av stadsfullmäktige i december 1927 beslutade tomträttsbestämmelserna.

Stat år 1951. (Lantegendomar.) Utgifter: driftbudgeten 2,847,519 kr. (därav engångs 10,500 kr.), kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 9,747,932 kr., dessutom förlagsmedel 739,125 kr.; inkomster: driftbudgeten 2,847,519 kr.

(Bostadsområden.) Utgifter: driftbudgeten 9,024,665 kr., dessutom förlagsmedel för försöksodlingen 60,000 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, i linjen 22,625,500 kr.; inkomster: driftbudgeten 9,024,665 kr.

Intendent (1 kl.) (B 15).

Ljungerger, A. T.

Byråingenjör (32).

Vakant, *tf.* Algers, K. B.

Ingenjör (28).

Petterson, B. J. Hj., tjl. (se sid. 153), *tf.* Berg, C. A.

Biträdande ingenjörer (24).

Björkman, C. T. T.; Alm, B. Y.

Underingenjörer (22).

Edström, K. G.; Nelson, B. E.; Samuelsson, S. A.

Förste kammarsskrivare (22).

Widholm, N. H.; en vakant, *tf.* Edlund, B.-I.

Trädgårdskonsulenter (20).

Larsson, B.; Abrahamson, C. R.; Johansson, G. V.; Sundberg, K.-E.; mottagningstid: tisdagar, torsdagar och lördagar 9—11.

En *trädgårdsmästare (1 kl.)*, en *verkmästare (3 kl.)*, en *kontorsskrivare*, fem *ritbiträden*, två *kontorsbiträden*, en *expeditionsvakt*, ett *expeditionsvaktsbiträde*.

Koloniträdgårdsexpeditionen.

*Vasagatan 4, 5 tr. (postadress: Stockholm 1); t. 223580 (växel); expediti-
onstid: 10—15.*

Sedan föreningen Koloniträdgårdar i Stockholm genom av stadsfullmäktige den 21 februari 1921 godkänt avtal å fastighetsnämnden överlåtit den av föreningen bedrivna koloniträdgårdssamheten och fastighetskontoret sålunda kommit att handhåva alla direkta upplåtelser för koloniträdgårdsändamål, har för den närmaste handläggningen av koloniträdgårdsärenden inom kontoret upprättats en koloniträdgårdsexpedition. (Jfr även koloniträdgårdsrådet sid. 161.)

Stat år 1951. (Koloniträdgårdar.) Utgifter: driftbudgeten 178,126 kr. (därav engångs 2,000 kr.), dessutom förlagsmedel 66,300 kr., kapitalbudgeten, lånemedel i linjen 300,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 115,000 kr.

Föreståndare.

Vakant.

Trädgårdskonsulent (20).

Jeppson, C.; träffas säkrast måndagar, onsdagar och fredagar 9—11.

Byggnadskontrollant (20).

Sundström, P. J. H.

Kontorsskrivare (13).

Nordlindh, f. Ljungman, Jenny E.

Jordbruksegendomarna.**Stadsagronom (26).**

Carlowitz, V.; Herkulesgatan 26, 3 tr. (postadress: Stockholm 1); t. 22 35 80 (växel); träffas säkrast onsdagar och lördagar 9—12.

Biträdande agronomer (20).

Lindholm, G. T.; **Rundström, N. A.**

Skogsförvaltningen.**Stadsjägmästare (32).**

Olin, C. G.; Vasagatan 4, 1 tr. (postadress: Stockholm 1); t. 22 35 80 (växel); mottagningstid: tisdagar 13—16.

Biträdande jägmästare (23).

Cernold, C. Å.

En *förste skogvaktare*, fem *skogvaktare*.

Landflygplatsen Skå-Edeby.

Postadress: Vasagatan 4, C.; t. 22 35 80 (växel).

Stadsfullmäktige beslöt den 19 februari 1940 att för framtida behov av mark för flygändamål inköpa egendomen Skå-Edeby på Svartsjölandet i Stockholms län för 495,000 kr. med tillträde den 14 mars 1945. Sedermera har träffats ny överenskommelse, av stadsfullmäktige godkänd den 17 juni 1940, enligt vilken tillträdesdagen ändrades till den 1 juli 1940. I anslutning härtill har mellan staden och staten träffats avtal angående anordnande av flygfält vid Skå-Edeby, vilket av stadsfullmäktige godkändes den 17 mars 1941. Arbetet med flygfältets iordningställande påbörjades i juni 1941 och har sluttigt färdigställt under år 1944. Anläggningskostnaden har uppgått till i runt tal 1,586,000 kr., varav 952,000 kr. bestritts genom statsmedel. Flygplatsen har den 30 oktober 1946 av k. luftfartsstyrelsen godkänts såsom flygplats för allmänt bruk och är f. n. upplåten för huvudsakligen skolflygverksamhet.

I samband med stadens flyghamnsstyrelsens upphörande vid utgången av år 1946 har flygplatsens förvaltning tills vidare övertagits av fastighetsnämnden.

Taxa. Taxa för flygplatsavgifter, fastställd av k. mt 5 sept. 1947 och 3 sept. 1948, med ändr. 28 juni 1949.

Stat år 1951. (Flygplatsmark.) Utgifter: driftbudgeten 75,990 kr.

Tjänsteförrättande flygplatschef.

Florman, B., ingenjör; träffas luftfartsstyrelsen, t. 28 65 78.

En *flygplatsvakt*.

Husbyggnadsavdelningen.

Torsgatan 21 (postadress: postfack 839, Stockholm I); t. 22 36 20 (växel).

Husbyggnadsavdelningen handlägger till fastighetsnämndens förvaltning hörande byggnadsfrågor samt utför på anmodan motsvarande uppdrag åt stadens övriga myndigheter.

Avdelningens chef är chefsarkitekten.

Organisatoriskt är avdelningen uppdelad i fem byråer.

Ekonomibyrån handhar avdelningens kamerala arbetsuppgifter.

Arkitektbyrån uppgör ritningar till ny- och ombyggnader m. m. på uppdrag av fastighetsnämnden och andra stadens förvaltningar eller kommunen närstående företag samt verkställer utredningar och lämnar i övrigt biträde och råd i arkitektfrågor. I ett flertal fall anlitar byrån privata arkitekter för utförande av vissa uppdrag.

Nybyggnadsbyrån handlägger frågor rörande ny- och ombyggnader samt rivningar och utövar ledningen vid deras utförande, uppgör arbetsbeskrivningar och kostnadsberäkningar samt verkställer utredningar av tekniskt-ekonomisk natur. För fastighetskontoret som kommunalt förmedlingsorgan verkställer byrån granskning av ritningar och ekonomiska kalkyler för byggnadsföretag, som utföras med ekonomiskt stöd av stat eller kommun samt utför värderingar och utövar viss kontroll av sådana företag. Byrån utför granskning av ritningar och ansökningshandlingar för rivningstillstånd samt avger yttranden härom.

Underhållsbyrån verkställer underhålls-, ändrings- samt vissa ombyggnadsarbeten på de under fastighetsförvaltningen stående byggnaderna samt utför på uppdrag liknande arbeten även åt andra stadens myndigheter. Byrån uppgör kostnadsberäkningar m. m. samt utför besiktningar och tekniska värderingar av byggnader jämte markundersökningar och avvägningar för nybyggnader. Under denna byrå sorterar jämväl en sektion för uppgörande av handlingar till och kontroll av elektriska installationer. Antalet sysselsatta arbetare, varibland även ingår arbetarna vid den till byrån hörande snickeriverkstaden (huvudsakligen avsedd för inrednings-snickerier) uppgick den 1 december 1950 till 415 man, varav 211 hos s. k. årsentreprenörer för vissa specialarbeten.

Egnahemsbyråns verksamhet berör i huvudsak byggnadsfrågor, som ha samband med stadens mark på ytterområdena, s. k. tomtträtsmark. Byrån granskar ritningar till alla byggnadsföretag på sådan mark och övervakar i samarbete med stadsarkitekten områdenas utformning, granskar i viss utsträckning stadsplane-förslag för tomtträtsmarken, granskar ritningar och ansökningshandlingar för byggnadstillstånd och avger yttranden härom samt utövar viss byggnadskontroll och utför värderingar. Byrån uppgör dessutom på beställning av enskilda före-

FSN

tagare ritningar till byggnader på tomträttsmark och utövar i samband härmed rådgivande verksamhet.

Stat år 1951. (Stadens husbyggnader, allmänna kostnader.) Utgifter: driftbudgeten 2,826,443 kr. (därav engångs 8,800 kr.); inkomster: driftbudgeten 2,826,443 kr. (Arbeten mot ersättning.) Utgifter: driftbudgeten 15,000,000 kr.; inkomster, driftbudgeten 15,000,000 kr. (Dessutom för arbeten som likvideras direkt genom beställaren c:a 40,000,000 kr.)

Chefsarkitekt (B 17).

Sterner, N. G. S. H. (förordn. t. o. m. ²⁸/₂ 1957); t. även 31 07 38.

Ingenjör (28).

Vakant, chefsarkitektens assistent.

Notarie (Ex. 26).

Linde, P.

Ekonomibyrån.

Adress och telefoner: se ovan.

Kamrerare (3 kl.) (Ex. 26).

Lundqvist, B.

Förste kammarskrivare (22).

Gustafson, G. W.

Bokhållare (19).

Vakant.

Kontorsassistent (18).

Thoréus, G. B. S.

Förste kontorsskrivare (16).

Appelberg, f. Nilsson, I. K. V. (Stina).

Förste expeditionsvakt (12).

Lundström, A.

En kontorsskrivare, tre första kontorsbiträden, sex kontorsbiträden, två telefonister, två expeditionsvakter, ett expeditionsvaktsbiträde.

Arkitektbyrån.

Adress och telefoner: se ovan.

Föreståndare.

Chefsarkitekten (se ovan).

Byråarkitekt (32).

Larsén, N. G.

Arkitekter eller ingenjörer (28).

Karlsson, N.; Eide, E. H.; Larsson, A. G.; Siljestrand, K.-A.; Dahl, E. F.; Wallén, G. F. L.; Alfreds, B. (Ex.); en vakant, *tf.* Porret, E.

Arkitekt (26).

Müller, I. H., *tjl.* (se sid. 157), *tf.* Rahmqvist, C.-F.

Biträdande arkitekter eller ingenjörer (24).

Arlon, E.; Svanström, K. H.; Jacobsson, Å. L. F.; Rahmqvist, C.-F. (Ex.), *tjl.* (se ovan), *tf.* Nygren, S. K.; Skirfors, T. G. A. (Ex.).

Biträdande arkitekt (22).

Brandel, G. J. G.

Underingenjör (22).

Vakant, *tf.* Hagström, f. Tjensvoll, Bothild.

Ritare (19).

Vakant, *tf.* Johansson, G. J.

Tre ritare, två ritbiträden.

Nybyggnadsbyrån.

Adress och telefoner: se ovan.

Byggnadsintendent (35).

Sahlin, E.; t. även 31 10 18.

Byråarkitekt eller byråingenjör (Ex. 32).

Löwe, A. F.; Ek, C. G. R.

Arkitekter eller ingenjörer (Ex. 28).

Gewalt, O. I.; Jarne, E.

Byggnadsingenjör (26).

Modin, S. G.

Biträdande ingenjörer (24).

Ekström, E. G. D.; Lidell, S. H.; Nilsson, N. E. H.; Hedberg, H.; Innings, S. A.; Peterson, G. W.; Hartman, K. A.; Blom, P.-E. I. (Ex.); Dahl, A. (Ex); Eriksson, K. E. (Ex.); Graner, C. T. (Ex.); Hark, K. E. Å. (Ex.); Höckert, S. R. (Ex.); Johansson, K. G. I. (Ex.); Nygren, E. W. (Ex.); Nystrand, E. F. G. (Ex.); Melin, E. O. (Ex.); Mases, A. (Ex.); Palmblad, G. W. (Ex.); Tingstam, A. K. H. (Ex.).

Underingenjörer (Ex. 22).

Bergsten, K. Å.; Brisborn, A.; Dahlberg, S. A.; Danielsson, H. J.; Marcus, R. A.; Svensson, O. A.

Målerikontrollant (Ex. 20).

Vakant.

Planteringskontrollant (Ex. 20).

Vakant.

Kontorsassistent (18).

Fridlund, A. H.

En *bitr. kontrollant*, en *förste kontonist*, en *kontorist*, ett *första kontorsbiträde*, en tillfälligt anställd *förste kammarskrivare*.

Underhållsbyrån.

Adress och telefoner: se ovan.

Byggnadsintendent (35).

Liljeborg, S. E. G.; t. även 31 05 01.

Ingenjörer (28).

Hedqvist, A. S.; Lundblad, B. E. (för elektriska sektionen); en vakant.

Byggnadsingenjörer (26).

(Distriktsingenjörer.)

Carlsson, P. E., tjl. (se sid. 188) (distr. I: Kungsholmen och Norrmalm); Carlsson, C. E. F. (distr. II: Östermalm och Södermalm väster om Götgatan, Brännkyrka församling och Staden Mellan Broarna); Danielson, G. I. (distr. III: Södermalm öster om Götgatan och Enskede); Broberg, Å. T. (distr. IV): Bromma och Spånga församlingar samt kontroll av byggnadsentreprenadbeten).

(Kostnadsberäknare.)

Barkdal, G. A. E.

Biträdande ingenjör (24).

Nordstrandh, E. B. W.

Underingenjörer (22).

Johannesson, K. A. S.; Clasö, C. A.; Östin, V.; Carlsson, K. J.

Kontrollanter (20)

(för specialarbeten).

Edlund, K. E., Dahlqvist, S. B. (Ex.), Sandberg, G. E. (för målningsarbeten); Nordmark, H. F. I., Sandstedt, C. I., Ohlson, K. A. (för plåtslageriarbeten); Hagström, C. J. D., Hallberg, K. G. E., Olsson, N. O. H. (för rörledningsarbeten); Carlsson, T. E. G. (för materialinköp m. m.); Johannesson, H. N. (för markundersökningar).

Sex verkmästare (1 kl.), två verkmästare (2 kl.), fem verkmästare (3 kl.), två målerimätare, en kontrollant, två mätare, två desinfektörer, en räkningsskontrollant, en biträdande kontrollant, en förste kontorist, fem kontorister, tre första kontorsbiträden, ett målerimätarbiträde, ett kontorsbiträde samt 204 arbetare (vid 1951 års början).

Egnahemsbyrån.

Adress och telefoner: se ovan.

Byråarkitekt (32).

Engström, P. E.; mottagningstid: vardagar (utom lördagar) 14—15; t. även 31 07 47.

Arkitekt (28).

Bergsten, A. H. K., tjl. (se sid. 153), tf. Müller, I. H.

Byggmästare (28).

Jarl, E. W.

Biträdande ingenjörer (24).

Ekeman, C. L.; Weckéll, M. R. T:son (värmeledningskontrollant); en vakant, tf. Rasmusson, A. E. G.

Underingenjörer (22).

Rasmusson, A. E. G., tjl. (se ovan), tf. Hagerstam, I.; Örnbrant, R. B.

Ritare (19).

Hagerstam, I., tjl. (se ovan), tf. Jensen, O. G.
Ett kontorsbiträde, en expeditiönsvakt.

Hyresavdelningen.

Regeringsgatan 8—10 (postadress: Stockholm 16); t. 23 46 80 (växel); expeditiöns-tid: 9—14.

De närmaste förvaltningsgöromålen beträffande stadens fastigheter tillkommer fastighetskontorets hyresavdelning.

Hyresavdelningen, vars chef är intendenten, har till uppgift att handhåva samtliga hyres- och arrendeupplätelser ävensom debitering och indrivning av hyror, arrenden och avgifter samt att utöva tillsyn över samtliga under fastighetsnämndens förvaltning stående fastigheter.¹⁾

Hyresavdelningen åligger därjämte bl. a. att upprätta förslag till uthyrning eller annan användning av stadens fastigheter, att enligt beordring från stadens vägnar underteckna hyres- och arrendekontrakt, att föra särskilt register (hyresregister) över stadens fastigheter, lägenheter och hyresgäster, att hava närmaste värdnaden om samtliga hyres-, arrende- och tomträttskontrakt med därtill hörande handlingar, att delta i de årliga besiktningarna å stadens fastigheter, att i samråd med husbyggnadsavdelningen upprätta förslag till reparationer o. d. samt att vid fråga om inköp av fastighet verkställa besiktning å densamma och avgiva yttrande över hyresbelopp o. d. — Vice värdarna åligger att utöva tillsyn över fastigheterna inom resp. vice-värdsdistrikt samt för detta ändamål ofta besöka dem, att indriva förfallna hyres- och arrendeavgifter ävensom i övrigt tillse att hyresgästerna fullgöra sina skyl-

¹⁾ Vissa av stadens fastigheter förvaltas av andra kommunala myndigheter än fastighetsnämnden (drätsel-nämnden, gatunämnden, kyrkogårdsnämnden, idrotts- och friluftsstyrelsen, industriverksstyrelsen, hamnstyrelsen, slakthus- och saluballsstyrelsen, fattigvårdsnämnden, barnavårdsnämnden, folkskoledirektionen, lärlings- och yrkesskolstyrelsen, biblioteksnämnden, arkivnämnden, museinämnden, sjukhusdirektionen, hälsovårdsnämnden samt folktandvårdsstyrelsen).

digheter, att avgiva förslag till uthyrning av vissa hyresobjekt samt till behöfliga reparations-åtgärder; då bristfälligheter uppstå, vilka kräva skyndsamt åtgärd, äger vice wärd direkt påkalla hjälp av husbyggnadsavdelningen eller vederbörlig entreprenör.

Stat år 1951. (Stadens hus.) A. Förvaltningsbyggnader. Utgifter: driftbudgeten 2,392,160 kr. (därav engångs 7,000 kr.), dessutom förlagsmedel för vissa utredningskostnader m. m. 135,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,650,350 kr. B. Byggnader för bostadsändamål m. m. Utgifter: driftbudgeten 7,890,054 kr., dessutom förlagsmedel för vissa utredningskostnader, byggnadsarbeten m. m. 7,474,300 kr., kapitalbudgeten, låne-medel inom linjen 4,960,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 7,334,040 kr.

(Natur- och kulturreservat.) Utgifter: driftbudgeten 392,616 kr.; inkomster: driftbudgeten 160,300 kr.

(Medborgarhus och samlingslokaler.) Utgifter: driftbudgeten 623,374 kr. (därav engångs 4,750 kr.); inkomster: driftbudgeten 573,465 kr.

(Tvättstuge- och värmecentralanläggningar.) Utgifter: driftbudgeten 90,100 kr., dessutom förlagsmedel 331,500 kr., kapitalbudgeten, låne-medel, inom linjen 223,500 kr.; inkomster: driftbudgeten 70,600 kr.

Intendent (1 kl.) (B 15).

Vakant, *tf. Brobeck, E. U.*; träffas säkrast 10—11.

Notarie (26).

Vakant, *tf. Kollberg, A. O.*

Inspektör (1 kl.) (26).

Brobeck, E. U., tjl. (se ovan), *tf. Thorell, F. H. T.*; träffas säkrast 10—12.

Förste kammarskrivare (22).

Dahlén, S. M.

Biträdande inspektör (22).

Kollberg, A. O., tjl. (se ovan).

Kammarskrivare (20).

Edlund, B.-I., tjl. (se sid. 154), *tf. Ringheim, E. O. F.*

Kontorsassistenter (18).

Ringheim, E. O. F., tjl. (se ovan), *tf. Hansson, K. H.*; Söderdahl, G. I. S., tjl. (se nedan), *tf. Cederholm, A. E.*; Wigge, J. O.; Bergström, f. Grönberg, Karin I.; Oldstam, E. H., tjl. (se sid. 159), *tf. Andersson, K. G.*

Förste kontorsskrivare (16).

Petterson, Svea T.

En kontorsskrivare, två kontorister, ett första kontorsbiträde, fyra kontorsbiträden, tre expeditionsvakter, en telefonist, två städerskor.

Stadens fastigheter inom vice-wärdsdistrikten.

Inspektör (1 kl.) (26).

Brobeck, E. U., tjl. (se ovan), *tf. Thorell, F. H. T.*

Vice värdar (21).

(De angivna kvällsmottagningstiderna avse ej lördag och dag före helgdag, då kvällsmottagningarna äro inställda.)

Distrikt I, omfattande Kungsholms församling och del av S:t Görans församling.

Jansson, G. G.; mottagning: Ulriksborg, Stads-hagen, K., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 18—20; Agne-gatan 34, K., första och andra helgfria dagen i varje månad 13—15; t. 50 42 37.

Distrikt II, omfattande Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar, Johannes och Engelbrekts församlingar norr om Odengatan samt Klara församling väster om Vasagatan.

Vakant, *tf. Söderdahl, G. I. S.*; mottagning: Västerås-gatan 11, 1 tr., Va., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 18—19; t. 33 18 74.

Distrikt III, omfattande Engelbrekts församling väster om Sturegatan—Lidingövägen och söder om Odengatan samt Johannes församling söder om Odengatan.

Karlsson, J. H.; mottagning: Nimrodsgatan 24, n. b., Hjorthagen, tisdagar och torsdagar 9—10, fredagar 18—19, första helgfria tisdag och fredag i varje månad 9—11 och 17—19; Biblioteksgatan 32, n. b., Ö., lördagar 9—10, första helgfria onsdag i varje månad 9—11 och 17—19; t. 60 41 55.

Distrikt IV, omfattande Klara församling öster om Vasagatan.

Ljungberg, I.; mottagning: Mäster Samuels-gatan 43, 1 tr., C., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 17—19; t. 20 02 02.

Distrikt V, omfattande Jakobs, Nikolai, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar samt Engelbrekts församling öster om Sturegatan—Lidingövägen.

Rydberg, F. O.; mottagning: Lilla Nygatan 12, 1 tr., C., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 18—19; t. 20 01 31.

Distrikt VI, omfattande Katarina församling öster om Götgatan, Maria Magdalena församling öster om Timmermansgatan och söder om St Paulsgatan.

Vakant, *tf.* **Oldstam**, E. H.; mottagning: Tjärhovsgatan 11, t. h. på gården, 1 tr., *Sö.*, tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 17—19; t. 40 04 15.

Distrikt VII, omfattande Sofia församling öster om Renstiernas Gata—Katarina Bangata.

Thorell, F. H. T., tjl. (se sid. 158), *tf.* **Gerding**, E. G.; mottagning: Malmgårdsvägen 55, *Sö.*, tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 18—19; t. 43 42 43.

Distrikt VIII, omfattande delar av Katarina, Maria Magdalena och Högalids församlingar.

Bäckman, G. O., tjl., *tf.* **Lundholm**, K. G.; mottagning: Skånegatan 2, *Sö.*, tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 17—19; t. 41 13 92.

Distrikt IX, omfattande Maria Magdalena församling norr om St Paulsgatan—Timmermansgatan—Hornsgatan samt Högalids församling norr om Hornsgatan—Ringvägen.

Vakant, *tf.* **Lindgren**, A. S. E.; mottagning: Hornsgatan 8, 1 tr., *Sö.*, tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 18—19; t. 41 68 90.

Distrikt X, omfattande delar av Högalids och Brännkyrka församlingar.

Melin, H.; mottagning: Krukmakargatan 22, 1 tr., *Sö.*, tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—10 och 18—19; Årstadal, den 1:a och 15:e i varje månad (resp. nästföljande vardag) 12—13; t. 43 80 15.

Distrikt XI, omfattande Sofia församling väster om Katarina Bangata, Enskede församling samt del av Brännkyrka församling.

Berghill, G. E. G.; mottagning: Nynäsvägen 312, Enskede, tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 18—19; t. 49 11 30.

Distrikt XII, omfattande Bromma församling samt del av St Görans församling.

Wahl, C. V.; mottagning: Gustavslundsvägen 175, 1 tr., Bromma, tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 17—19; t. 25 10 69.

Distrikt XV, omfattande Spånga församling samt i flera församlingar belägna provisoriska genomgångsbostäder för familjer.

Lindström, S. A. (Ex.); mottagning: Regeringsgatan 10, n. b., *C.*, t. 23 46 86, tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, fredagar 17—18; Parkvägen 10, Bromsten, den första helgfria dagen i varje månad 13,30—15, den 15:e i varje månad 14—15; Johannelundsvägen 20, Flysta, den första helgfria dagen i varje månad 17,30—19, den 15:e i varje månad 17—18.

Portvakter och värmeledningsskötare, hissförare, städerskor.

Stadshuset.

Hantverkargatan 1, K.; t. 54 05 00 (växel).

Stadshuset visas för allmänheten vardagar kl. 10 och sön- och helgdagar kl. 12 mot en argift av 50 öre per person samt dessutom avgiftsfritt söndagar kl. 10. Stadshustornet (med modellmuseet) hålls öppet för allmänheten alla dagar kl. 11—15 under tiden 1 maj—30 september.

Lokaler för stadens styrelse och förvaltning, som i äldre tid främst handhades av magistraten, inrymdes under denna tid i regel i rådhuset. Vid Södermalmstorg uppfördes därjämte omkring år 1670 ett »stadshus», där staden fick källarefrihet för utländska drycker till viss mängd. I denna byggnad inrymdes sedermera bl. a. lokaler för Södermalms kämnärsrätt och för ett stadens fängelse.

I den mån borgerskapets betydelse och inflytande å stadens angelägenheter växte, uppkom behovet av en samlingslokal för rådplägning i för borgarna gemensamma angelägenheter. I anledning härav uppfördes åren 1768—1776, med användande av en av riksdagen beviljad börsbyggnadsavgift å in- och utgående varor, ett börs-hus vid Stortorget. I detta inrymdes lokaler för borgerskapets bemedlingskommission och vissa andra borgerskapets institutioner. Efter stadsfullmäktigeinstitutionens inrättande år 1862 togs börshusets stora sal i anspråk för stadsfullmäktiges sammanträden, varjämte även beredningsutskottets sessionsrum och stadsfullmäktiges expedition inrymdes i börshuset. För stadens nämnder och övriga förvaltningsorgan voro (och äro i viss utsträckning alltjämt) lokaler beredda på olika ställen i staden. På grund av den ökade omfattningen av den kommunala administrationen framträdde i början av 1900-talet behov av att åstadkomma ett lokalt sammanförande av stadens mera centrala förvaltning.

Bl. a. i detta syfte beslöt stadsfullmäktige den 27 mars 1911 att uppföra ett stadshus i kv. Eldkvarnen å Kungsholmen i enlighet med av arkitekten R. Östberg uppgjorda ritningar.

Uppförandet av stadshuset uppdrogs åt en särskild, av stadsfullmäktige utsedd nämnd, s t a d s h u s n ä m n d e n. Stadshusets högtidliga invigning ägde rum den 23 juni 1923. Kostnaderna för stadshusets uppförande och inredning beräknades ursprungligen till omkring 7,000,000 kr., men stegrades sedermera avsevärt på grund av den inträdda fördyringen å materialier och arbetskraft. Totalkostnaderna för stadshusbyggnaden, inberäknat kostnader för inredning, möblering och konstnärlig dekorerings m. m. samt för ordnande av områdena omkring byggnaden, hava uppgått till c:a 17,700,000 kr. Kostnaderna hava bestritts dels med av stadsfullmäktige anvisade medel, dels med donationsmedel till ett sammanlagt belopp av omkring 1,700,000 kr. I stadshuset finnas dels vissa festivitetslokaler, dels sammanträdeslokaler för stadsfullmäktige och andra kommunala myndigheter, dels och tjänstelokaler för kommunala verk och kontor. — Rörande stadshusets fortsatta konstnärliga utsmyckning, se sid. 477.

Stadshusets förvaltning handhaves av fastighetskontorets hyresavdelning. (Beträffande uthyrning av stadshusets festivitetslokaler gälla särskilda av fastighetsnämnden antagna bestämmelser.)

Stadshusintendent (30).

Karlsson, Å. K. A.

Kammarsskrivare (20).

Lindskog, K. E. R.; Govers, H. C. G. (Ex.)

Kontorsassistent (18).

Hallberg, O. E. S.

Maskinist (18).

Gustavsson, S. M. G.

Kontorister (12).

Olsson, S.-O. R.; Strandh, L. A. (Ex.)

Fyra hantverkare, en eldare, fyra portvakter, två parkvakter, en hallvakt, tre nattvakter, ett expeditionsvaktsbiträde (hissförare), en förste telefonist, två telefonister, en överstäderska, fyrtio städerskor, fyra arbetare (reparatörer och eldare)

Forsgrénka medborgarhuset.

Medborgarplatsen 2-4, Sö.; expedition: Folkungagatan 45, 5 tr., Sö.; t. 43 22 52 (förvaltaren); 43 22 64 (expedition och vaktmästare); expeditionstid: 9-16,45 (lördagar och dag före helgdag 9-14,30).

Forsgrénka medborgarhuset inrymmer samlingssalar, simhall, gymnastiksal, bibliotekslokaler, studiecirkelrum m. m. Byggnaden uppfördes efter ritningar av arkitekten K. M. Westberg under åren 1936-1939 för en sammanlagd kostnad av omkr. 5,600,000 kr. Härav anvisades 1,850,000 kr. av utdelningarna ur

Forsgrénka fonden, 787,000 kr. av nöjesskattemedel och 2,433,000 kr. av lånemedel. Den återstående delen av byggnadskostnaden bestreds av upplupna räntor å de anvisade fond- och nöjesskattemedlen.

Stadsfullmäktige beslöt den 18 december 1942 att anordna en särskild fond för Forsgrénka medborgarhusets och Lillienhoffska husets konstnärliga utsmyckning. För förvaltningen av fonden finnes särskilt reglemente. Till fonden avsätts belopp, motsvarande skillnaden mellan inkomsterna för visning av husen och de härmed förenade direkta kostnaderna.

Förvaltare (22).

Schold, E. G.

Maskinist (2 kl.) (18).

Andersson, O. H.; t. 43 12 04.

En kontorist, en portvakt, en expeditionsvakt, sex arbetare (reparatörer och eldare), elva städerskor.

Lillienhoffska huset.

Götgatan 48, Sö.

Byggnaden torde hava uppförts i slutet av 1660-talet eller början av 1670-talet av assessorn i kommerskollegium Joachim Lillienhoff. Arkitekt var Johan Tobias Albinus. Fastigheten har tidigare kallats Rumpfska huset efter holländske ministern Christian Constantin Rumpf, vilken enligt felaktig tradition antogs hava uppfört och bebott huset. Under tiden 1723-1743 ägdes fastigheten av engelske ministern Robert Jackson och har därefter även kallats Engelska huset. Denna benämning kvarstår i det nuvarande kvartersnamnet. År 1745 inköptes fastigheten av S:t Catharina församlings fattiges herrar föreståndare och användes som fattighus i Katarina församling till år 1888, då den av fattigvårdsnämnden överlämnades till drätselnämndens förvaltning. Byggnaden har därefter inrymt utspisningsställe, skola för efterblivna barn, bostäder, butiker m. m. Med hänsyn till byggnadens kulturhistoriska värde har den ansetts böra bevaras för framtiden och därför under år 1939 underkastats en genomgripande restaurering.

Byggnaden inrymmer efter restaureringen föreläsningssal, klubb- och serveringslokaler samt några kontors- och bostadslägenheter.

Förvaltare.

Schold, E. G. (se ovan).

En städerska.

Kommunalhuset vid Alvik.

Gustavslundsvägen 168-170, Bromma; t. 43 22 52 (förvaltaren); 25 96 20 (vaktmästaren).

Kommunalhuset vid Alvik i Bromma inrymmer samlingssalar, studiecirkelrum, biblio-

tekslokaler, pastorsexpedition, fattigvårdsnämndens sociala byrå, stadsdistriktsläkarmottagning samt skolkök och sömnadsskola. Byggnaden uppfördes efter ritningar av arkitekten Th. Bergentz under åren 1939—1940 för en kostnad av omkr. 720,000 kr.

Förvaltare.

Schold, E. G. (se ovan).

En *vaktmästare tillika värmelednings-skötare*, två *städerskor*.

Polishuset och kv. Kronoberg (f. d. rannsaktionsfängelset).

(Se sid. 85.)

Maskinist (1 kl.) (19).

Lehman, J. V. (se nedan).

En *biträdande maskinist*, tre *reparatörer*, fem *arbetare* (reparatörer, eldare och kollämpare).

Rådhuset.

Rådhuset uppfördes efter ritningar av arkitekten C. Westman under åren 1913—1915 för en kostnad av omkr. 2,900,000 kr. Det disponeras av magistraten och rådhusrätten samt av stadsarkivet (se sid. 64 och 391).

Maskinist (1 kl.) (19).

Lehman, J. V. (se ovan).

En *biträdande maskinist*, tre *eldare*.

Nürnbergsfastigheterna.

Högbergsgatan 71, Sö.; t. 40 08 44, 43 05 44 (växel); expeditionstid: 9—17.

De s. k. Nürnbergsfastigheterna (f. d. Nürnbergs bryggeri) utgöras av ett fastighetskomplex i kv. Dykärret Mindre, Dykärret och Stören på Södermalm, inrymmande bl. a. en större kylhusanläggning, inom vilken olika slag av livsmedel emottagas för lagring, en magasinsavdelning, inom vilken möbler och bohag förvaras mot avgift, samt vissa industriella anläggningar.

Förvaltare (22).

Tinggren, G. A.; t. 41 37 42.

Kontorsassistent (18).

Ahnström, F. V.

Maskinist (2 kl.) (18).

Bergquist, G. W.

Kontrollveterinär

(900 kr. utan rörligt tillägg).

Larsson, R., förste stadsveterinär.

Fyra *biträdande maskinister*, en *gårdsförman*, två *kylhusförmän*, en *arbetsförman*, en *kontorist*, ett *första kontorsbiträde*, 19 *arbetare* (vid 1951 års början), en *städerska*.

Inkvarteringar.

Sivertska kasernen, Tjärhovsgatan 11, Sö.; t. 43 22 52 (kasernmästaren), 41 02 20 (vaktmästaren).

Den s. k. Sivertska kasernen (Tjärhovsgatan 11, Södermannagatan 2) inrymmer, förutom Katarina brandstation (Tjärhovsgatan 11) och en fattigvårdsanstalt (Södermannagatan 2), vissa, ursprungligen för militära inkvarteringar iordningställda inkvarteringslokaler. Dessa lokaler upplätas mot avgift för inkvartering av deltagare i skol- och turistresor, kongresser och dylikt. Beträffande den i Sivertska kasernen anordnade fattigvårdsanstalten, se sid. 267.

Kasernmästare.

Schold, E. G., förvaltare (se ovan).

En *vaktmästare och portvakt*.

Kommunal tvättstuga.

Kommunala tvättstugan, Själagårdsgatan 6, C.; t. 11 97 58.

Jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 15 maj 1944 har en kommunal tvättstuga inrättats inom Staden Mellan Broarna. Anläggningen, som är inrymd i fastigheten Själagårdsgatan 6 och som i främsta rummet är avsedd att betjäna inom nämnda stadsdel befintliga hushåll, öppnades för allmänt bruk den 1 februari 1946.

En *föreståndarinna*.

Stadens koloniträdgårdsråd.

Koloniträdgårdsrådet, som inrättades enligt beslut den 16 januari 1918 av dåvarande lantegendomsnämnden, åligger att i frågor rörande koloniträdgårdsverksamheten tillhandagå fastighetsnämnden och stadens övriga myndigheter med sakkunnig hjälp. Det åligger rådet i sådant avseende bl. a. att yttra sig angående upplåtande av nya koloniträdgårdsområden och i samband därmed föreslagna upplåtelsevillkor, att granska planer och ifrågasatta åtgärder för områdenas iordningställande, att uppmärksamt följa byggnadsverksamhet och ordningsförhållanden inom koloniträdgårdsområdena och att härvid särskilt handha den av staden utövade kontrollen, att tillhandahålla billiga typritningar för kolonistugor och övriga erforderliga byggnader samt att i övrigt med uppmärksamhet följa koloniträdgårdsrörelsen inom staden och dess närmaste omgivningar samt göra framställningar och vidtaga åtgärder, som kunna anses gagneliga för rörelsens utveckling. Rådet skall jämväl enligt särskilt beslut av fastighetsnämnden höras i frågor, som avse upphörande av koloniträdgårdsverksamhet å därför upplätta områden.

Rådet, som består av åtta av fastighetsnämnden utsedda ledamöter jämte sju ersättare, står under

överinseende av fastighetsnämnden, till vilken det före den 1 februari varje år skall avlämna berättelse över föregående års verksamhet.

För sitt arbete äger det att anlita fastighetskontoret enligt närmare anvisning av fastighetsnämnden eller fastighetsdirektören.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads koloniträdgårdsråd, antagen av lantgenomsnämnden 16 jan. 1918 (Kf 1918: nr 36).

Ledamöter.

Wennström, G. E., borgarråd, ordf. (självskr.); Andersson, P. A. E., f. d. poliskonstapel; Berg, J. G., fastighetsdirektör; Cronsjö, E. D., målare; Ljungberger, A. T., intendent; Wetterling, G. M. W., stadsarkitekt; Ånstrand, C. F., förman, vice ordf.; Ängh, C. G., lagerarbetare.

*Suppleanter*¹⁾: Myhrman, F. A., fabriksarbetare; Lundwall, N. B., intendent; Bladh, A. T., vaktkonstapel; Jeppson, C., trädgårdskonstulent; Engström, P. E., byråarkitekt; Svensson, K. A., spårvägsman; Persson, G. E., affärsbiträde.

Sekreterare.

Ahlgren, I. V., fastighetssekreterare.

Kommunala bostadsbolag.

Genom beslut år 1935 och senare år har anvisats statsmedel till främjande av bostadsförsörjningen för mindre bemedlade, barnrika familjer i form av dels bostadsansaffningslån, dels s. k. familjebidrag, avsedda att i form av hyresavdrag tillgodokomma barnrika familjer. Enligt de ursprungliga bestämmelserna för denna stödverksamhet kunde dylika lån och bidrag, under förutsättning av viss medverkan från vederbörande kommuns sida (kostnadsfria tomtupplåtelser m. m.), utgå till kommuner eller av vederbörande statliga organ, [statens byggnadslänebyrå], numera bostadsstyrelsen, erkända allmännyttiga bostadsföretag. Verksamheten reglerades av k. kungörelsen den 4 september 1935 om lån och bidrag av statsmedel till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer, med senare ändringar, ävensom k. kungörelsen den 30 juni 1942 om tilläggs-lån för beredande av bostäder åt mindre bemedlade, barnrika familjer, med senare ändring. Genom k. kungörelsen den 29 juni 1946 om ter-

tiärlån och tilläggslån för flerfamiljshus ha grunderna för den statliga belåningen ändrats, och möjlighet har bl. a. skapats för s. k. allmännyttigt bostadsföretag att erhålla fastighetsbelåning intill 100 procent av byggnadsvärdet. I anslutning här-till hava stadsfullmäktige den 27 januari 1947 beslutat att till kommunala bostadsföretag och andra allmännyttiga bostadsföretag förmedla statliga tertiärlån och tilläggslån enligt bestämmelserna i nämnda kungörelse. Berörda kungörelse har sedermera ersatts av k. kungörelsen den 30 juni 1948 om tertiärlån och tilläggslån för flerfamiljshus (Svf 1948: nr 587). Vidare hava stadsfullmäktige den 16 juni 1947 bemyndigat fastighetsnämnden att till byggnadsföretagare, vilka av nämnden godkännas såsom s. k. allmännyttiga bostadsföretag, utlåmna byggnadskreditiv intill 100 procent av de av nämnden beräknade anskaffningskostnaderna. Den statliga bidragsgivningen till barnrika familjer har blivit föremål för om-läggning enligt i k. kungörelsen den 30 juni 1948 om familjebostadsbidrag och bränslebidrag (Svf 1948: nr 547) angivna grunder, i huvudsak inne-bärande övergång till årliga fasta hyresbidrag, s. k. familjebostadsbidrag, för varje barn mot tidigare procentuella bidrag å hyran i förhållande till barnantalet. I samband därmed har vidare den förändringen vidtagits, att jämväl familjer med minst två minderåriga barn mot förut tre erhålla bidrag. Bidragen äro numera icke heller förbehållna de familjer, som bo i byggnader, uppförda av kommunala eller allmännyttiga bostadsföretag, utan familjebostadsbidrag kan även utgå inom av andra företagare producerade, efter den 1 januari 1948 färdigställda byggnader.

Jämlikt beslut av stadsfullmäktige hava i Stockholm bildats tvenne kommunala bolag med uppgift att uppföra och förvalta bostäder, näm-ligen aktiebolaget Familjebostäder och aktiebolaget Stockholms hem (se sid. 499 och 500). Genom beslut av stadsfullmäktige den 1 juli 1947 (Utl. 1947: nr 297) har vidare förvärvats samtliga aktier i aktiebolaget Svenska Bostäder, vilket bolag nu jäm-sides med de båda övriga kommunala bostads-bolagen bedriver bostadsproduktiv verksamhet. (Jfr även Byggnadsaktiebolaget Man-hem, se sid. 502.) Såsom allmännyttiga bostads-företag hava hittills godkänts tre företag, näm-ligen Bostadsföreningen Hyreshus u. p. a., aktiebolaget Stockholmsbyggen och So-ciala Bostadsaktiebolaget Västertorp.

Bostadsbebyggelse jämlikt bestämmelserna i de ovan nämnda före år 1946 utfärdade författ-ningarna har i Stockholm även ombesörjts av stif-telsen Magna Sunnerdahls bostadshus (se sid. 140) och Arbetarbstadsfonden till minne av den 9 februari 1853 (se sid. 272).

Ang. Pensionärshemmen, se sid. 329 och Församlingshem för gamla, se sid. 599.

¹⁾ Suppleanterna äro upptagna i den ordning, efter vilken de skola ersätta de ej självskrivna ledamöterna.

Stockholms stads polisnämnd.

Polisnämnden.

Agnegatan 32, 2 tr., K.; tel.: se nedan.

Enligt lagen den 6 juni 1925 om polisväsendet i riket, vilken trädde i kraft den 1 januari 1926, skall riket för polisverksamhetens upprätthållande vara indelat i polisdistrikt. Varje stad utgör ett särskilt polisdistrikt. Enligt 13 § nämnda lag äger stad liksom även annan kommun, som bildar eget polisdistrikt, tillsätta en polisnämnd, med uppgift huvudsakligen att vara ett organ för den kommunala finansförvaltningen i avseende å polisväsendet. Polisnämnd — vilken icke äger taga befattning med fråga, som faller under polischefens befälsmyndighet — tillkommer särskilt att upprätta förslag till löne-, omkostnads- och, i förekommande fall, pensionsstat för polisväsendet i polisdistriktet samt till erforderliga ändringar i dettas polisorganisation, att förvalta till polisväsendet anslagna medel och för polisväsendet använda fastigheter och annan egendom, samt att till vederbörande myndigheter avgiva yttranden och göra framställning i frågor av mera allmän betydelse för polisväsendet. Innan ordinarie befattningshavare vid polisväsendet tillsättes, skall, efter det polischefen yttrat sig angående de sökande, även polisnämnden hava erhållit tillfälle att till länsstyrelsen (överståthållarämbetet) avgiva sådant yttrande.

Med stöd av dessa lagbestämmelser beslöt stadsfullmäktige den 15 februari 1926 att tillsätta en *Stockholms stads polisnämnd*, vilken sedan trädde i verksamhet den 1 maj s. å.

Enligt sin instruktion skall polisnämnden med den befogenhet, som enligt lagen om polisväsendet i riket eller annan allmän författning kan tillkomma sådan nämnd, handlägga frågor rörande polisväsendet i Stockholms polisdistrikt. (Betr. polisväsendet, se i övrigt sid. 4, 81, 88.)

Genom beslut den 20 september och 17 december 1937 hava stadsfullmäktige uppdragit åt polisnämnden att handhåva medelsförvaltningen m. m. inom Stockholms polisdistrikt, och i sammanhang därmed har polispersonalen fr. o. m. år 1938 överflyttats till polisnämndens lönestat. Även för viss kameral personal inom polisverket, som t. v. bibehålles å poliskammarens lönestat (se sid. 83), hava avlöningskostnaderna

upptagits å polisnämndens stat. Samtidigt härmed har kassa- och räkenskapsväsendet för polisväsendet övertagits av stadens kammarkontor.

Polisnämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Ledamot eller suppleant i polisnämnden må ej den vara, som icke uppnått 23 års ålder eller icke råder över sig och sitt gods. Vid valet skall, därest så åskas av minst en femtedel av de väljande, proportionellt valsätt användas. Nämnden skall årligen inom sig utse en vice ordförande. Polismästaren skall vara skyldig att lämna polisnämnden alla de upplysningar angående polisdistriktets polisväsende, som nämnden för fullgörande av sitt uppdrag behöver.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads polisnämnd, fastställd av k. m:t 31 jan. 1941 (Kf 1940: nr 56). Lag 6 juni 1925 om polisväsendet i riket, med ändr.

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 22,747,817 kr. (därav engångs 293,840 kr.), dessutom förlagsmedel 50,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 3,050,439 kr.

Polisnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Wennström, G. E., borgarråd; t. 540500 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar mellan 11—12, utom onsdagar; i övrigt efter överenskommelse.

Vice ordförande.

***Ossbahr, C. P.**, advokat, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Carlberg, O. Ch., förste stationsskrivare, stadsfullm.

***Törnqvist, J. E.**, kontrollör, stadsfullm.

Wiklund, S. A. D., byråinspektör.

Suppleanter.¹⁾

Carström, A. E., spårvägsman.
 *Näverfelt, A. S., amanuens.
 *Sundberg, N. E. L., direktör.
 Sönberg, E. Hj. H., tillsyningsman.

Sekreterare (3,336 kr.).

Karlöf, E. A., stadsadvokat; t. 44 09 20 (se sid. 119).

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av polisnämndens, hemvärnsnämndens och civilförsvarsnämndens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Danielson, V. O., förbundskassör, ordf.
 Lundwall, N. D., direktör.
 Nilsson, M. V., tulltjänsteman.

Suppleanter:

Bohman, A. W., redogörare.
 Lysell, J. O. R., direktör.

Polisnämndens expedition.

Agnegatan 32, 2 tr.. K.; t. 51 81 83, 53 83 84; expeditionstid: 9—16 (lördagar och dag före helgdag 9—13).

I sammanhang med polisnämndens övertagande av medelsförvaltningen m. m. inom Stockholms polisdistrikt (se ovan) hava till polisnämndens expedition centraliserats dels förvaltningen av till polisväsendet anslagna medel samt till polisdistriktet inflytande inkomster, dels vissa andra rent kamerala göromål, som tidigare handlagts av polisutbildad personal å olika avdelningar inom polisverket, bl. a. inköpsverksamheten för hela polisdistriktet samt bestyren med avlöningsväsendet för polispersonalen.

Polisnämndens expedition förestås av nämndens kamrerare, vilken bl. a. har till åliggande: att tillse, att till nämndens förfogande stående medel begagnas enligt meddelade föreskrifter samt att polisdistriktet tillkommande inkomster i behörig ordning inflyta; att på

grundval av utav överståthållarämbetet avgivet förslag till stat för polisdistriktet upprätta statförslag för polisnämnden; att bereda de ärenden rörande inköp, som skola underställas polisnämnden för beslut, samt i övrigt handhåva inköpsverksamheten för nämndens expedition och polisdistriktet; att omhändertaga bokföringen över persedelförrådet; att hålla vård och uppsikt samt föra förteckning över all inom polisdistriktet och å nämndens expedition befintlig inventarietrustning; att handhåva avlöningsverket för nämndens expedition och polisdistriktet; att föra register över expeditionens och polisdistriktets personal; att bereda och, därest så påkallas, inför nämnden föredraga övriga ärenden, som skola behandlas av nämnden, med undantag av sådana, som röra yttranden i anställningsfrågor angående polispersonalen.

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 182,631 kr. (därav engångs 2,800 kr.); inkomster: driftbudgeten 16,500 kr.

Kamrerare (30).

Lundbäck, K.-G. E.; t. 53 83 83, 54 00 00 (växel) 1 45; mottagningstid: 9,30—10,30.

Kamrersassistent (26).

Östlund, O. V.; t. 54 00 00 (växel) 3 02.

Biträdande stadsfogde (24).

Vakant, *tf.* Almé, Hj. E., tjl. (se sid. 84).

Förste kammarskrivare (22).

Holm, E. G.; t. 54 00 00 (växel) 3 01.

Kammarskrivare (20).

Ringström, O., tjl. (se sid. 119), *tf.* Adolfsson, E. G.; t. 54 00 00 (växel) 2 81.

Kontorsassistenter (18).

Widman, A. Gunhild; Oldell, E. G. S.; t. 54 00 00 (växel) 3 11.

Kontorsskrivare (13).

Renhult, f. Mattsson, Ingrid M.; t. 51 81 83.

En kontorist, ett första kontorsbiträde, tre kontorsbiträden, en expeditionsvakt.

Personalläkare (7,188 kr.).

Andersson, K. O., prakt. läkare; Karlavägen 71, Ö.; t. 62 08 81; mottagningstid: 9,30—11; en vakant, *tf.* Sandborgh, L. A., stadsdistriktsläkare, Götgatan 58, Sö.; t. 40 45 50; mottagningstid: 9—10; Åkerman, N. K. H., prakt. läkare; Parmmätargatan 7, K.; t. 52 22 10; mottagningstid: 12—13.

En veterinär, en gymnastiklärare.

¹⁾ Ordföranden samt ledamoten hr Törnqvist skola vid förfall ersättas av suppleanterna hrr Carström, Sönberg, Sundberg och Näverfelt i nu nämnd ordning. Vice ordföranden och ledamöterna hrr Carlberg och Wiklund skola vid förfall ersättas av suppleanterna hrr Sundberg, Näverfelt, Carström och Sönberg i nu nämnd ordning.

Polisdistriktet.

Betr. den åt polismynden anförtrödda medelsförvaltningen m. m. inom polisdistriktet, se ovan.

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 22,538,336 kr. (därav engångs 281,040 kr.), inkomster: driftbudgeten 3,033,839 kr.

Betr. Stockholms stads polisdistrikt (och poliskåren), se vidare sid. 88.

Politiinrättningen.

(Statens rättsläkarstation.)

Hantverkargatan 3, K.; öppet vardagar 9—11; t. 50 52 41.

Expeditionen: expeditionstid: 9—12; t. 53 70 36.

Stockholms stads »likhus» var under lång tid inrymt i den vid Riddarhusgränd belägna flygelbyggnaden till gamla rådhuset. Genom ett kungl. brev den 9 december 1864 godkändes ett beslut av stadsfullmäktige att till uppförande och inredning å karolinska institutets tomt av ett bårhus anslå 20,000 kr. under villkor och förbehåll, att staden i behörig ordning tillförsäkrades, att bårhuset utan kostnad för staden framgent av karolinska institutet eller den medicinska institution, som möjligen kunde träda i dess ställe, vårdades och underhölles samt till bårhus för stadens räkning användes. Under år 1928 utvidgades och moderniserades bårhuset genom stadens försorg och med bidrag av statsmedel. För polititransporternas verkställande anskaffades år 1927 en särskild politiautomobil.

Genom order den 10 december 1907 meddelade överståthållarämbetet föreskrifter för bårhusets öppethållande. Dylika föreskrifter meddelades även av andre polisintendenten den 19 januari 1929.

Fr. o. m. år 1939 uppfördes politiinrättningen å polismyndens stat och erforderlig personal antogs av denna nämnd.

Genom ett av stadsfullmäktige den 1 juli 1946 godkänt avtal med k. m:t och kronan angående uppförande och drift av en politiinrättning i anslutning till statens rättsläkarstation å Norrbackaområdet har överenskomelse träffats därom att kronan mot ett av staden utgivet bidrag av 265,000 kr. skall uppföra och utrusta denna rättsläkarstation, i samband varmed staden befrias att hålla för politiinrättning erforderliga lokaler (Kf 1948: nr 35). Rättsläkarstationen beräknas bli färdig under år 1951.

Den här nedan upptagna personalen handhar vissa kommunala arbetsuppgifter.

Författningar. K. m:ts instruktion 15 dec. 1944 för statens rättsläkarstation i Stockholm. K. brev s. d. till medicinalstyrelsen ang. fastställande av taxa för tjänsteförfattningar vid statens rättsläkarstation i Stockholm.

Stat år 1951. (Politi.) Utgifter: driftbudgeten 26,850 kr. (därav engångs 10,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 100 kr.

Föreståndare (1,080 kr.).

Granelli, G. R.

Prästerligt biträde (1,008 kr.).

Ramsten, B. A., kyrkoherde i Kungsholms förs.

En *politikarl.*

Styrelsen för Stockholms stads bostadsförmedling.

Bostadsförmedlingen.

Herkulesgatan 26, 2 tr. (postadress: post-fack, Stockholm 16); telefoner och expeditionstider: se nedan (expeditionen).

Stadsfullmäktige beslöt den 16 december 1946 att godkänna en av fastighetsnämnden framlagd organisationsplan för avgiftsfri kommunal bostadsförmedling i Stockholm.

Enligt planen har den ifrågavarande verksamheten inordnats under en för ändamålet särskild inrättad styrelse, *Styrelsen för Stockholms stads bostadsförmedling*.

Styrelsen har till uppgift att dels ombesörja avgiftsfri hyresförmedling av bostadslägenheter i Stockholm dels ock upprätta fortlöpande statistik över anmälda bostadssökande och lediga lägenheter samt tillhandagå stadens myndigheter med uppgifter om läget och utvecklingen på bostadsmarknaden.

K. m:t — som genom beslut den 17 mars 1944 förskrivit, att k. kungörelse den 3 december 1943 (Kf 1943: nr 83) om skyldighet att anmäla hyresledighet från och med den 1 april 1944 skall äga tillämpning inom Stockholms stad — har den 17 januari 1947 förordnat, att i förenämnda kungörelse avsedd anmälan från och med den 1 mars 1947 skall mottagas vid bostadsförmedlingens expedition.

För att vidga förmedlingsorganets verksamhetsområde ha stadsfullmäktige den 19 maj 1947 bemyndigat fastighetsnämnden att vid upplåtelse av staden tillhörig mark för hyreshusbebyggelse i tomträttsavtalen införa bestämmelse om skyldighet för tomträttshavare att vid uthyrning av bostadslägenheter anlita den kommunala bostadsförmedlingen. Vid behandling av ansökningar om byggnadstillstånd träffas därtill som regel överenskomelser av innebörd, att byggnadsföretagare och blivande fastighetsägare förbinda sig att uthyra lägenheterna till bostadssökande, som anvisas av bostadsförmedlingskontoret.

Stadsfullmäktige beslöt den 14 oktober 1950 hos k. m:t anhålla om vidtagande av skyndsamma åtgärder för införande av lag om obligatorisk bostadsförmedling. Statsrådet och chefen för justitiedepartementet har enligt uppdrag tillkallat sju sakkunniga för att utreda frågan om en reglering av hyresmarknaden efter behovsprövning samt att göra en översyn av nu gällande hyresreglering.

Under styrelsen lyder bostadsförmedlingskontoret, vars chef är intendenten.

Styrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för styrelsens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två kalenderår. Styrelsen väljer årligen inom sig en vice ordförande.

Instruktion. Instruktion för styrelsen för Stockholms stads bostadsförmedling, fastställd av ÖÅ 25 jan. 1947 (Kf 1947: nr 3).

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 333,191 kr.

Styrelsens för bostadsförmedlingen ledamöter

(för åren 1951—1952).

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Wennström, G. E., borgarråd; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar mellan 11—12, utom onsdagar; i övrigt efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Hjerne, K. G., färghandlare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Björnbom, Märta, advokat.

Holmin, G. H., direktör.

Larsson, G. K., sekreterare.

Suppleanter.¹⁾

Johansson, Lilly E. E., fabriksarbeterska, stadsfullm.

¹⁾ Enligt styrelsens beslut skall ordföranden eller ledamöten hr Larsson vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hr Stadig och fröken Johansson i nu nämnd ordning, vice ordföranden samt ledamöterna fru Björnbom och hr Holmin ersättes av suppleanterna hr Wennersten och Wanneryd i nu nämnd ordning. I de fall, då denna ordning icke kan upprätthållas, skola de vid sammanträdet närvarande suppleanterna inträda efter sin tjänstetid i styrelsen och vid lika tjänstetid efter sin levnadsålder, d. v. s. i följande ordning: 1) fröken Johansson, 2) hr Stadig 3) hr Wennersten och 4) hr Wanneryd.

Stadig, A. G., ombudsman, stadsfullm.

Wanneryd, E. A. H., tulltjänsteman.

Wennersten, A. E., bankrevisor.

Sekreterare

(600 kr. utan rörligt tillägg).

Hemper, S. E. O., borgarrådssekreterare, tjl., tf.

Jonasson, A. G., tf. borgarrådssekreterare (se sid. 118).

Bostadsdelegerade.

Styrelsen har inom sig tillsatt två särskilda delegationer — bostadsdelegerade — med uppgift att handlägga ur bostadssynpunkt ömmande och svårbedömda fall. Delegationerna tjänstgöra varannan månad.

Delegation A.

Wennström, G. E., ordf.; Holmín, G. H.; Larsson, G. K.

Delegation B.

Hjerne, K. G., ordf.; Björnbom, Märta; Stadig, A. G.

Suppleanter: Johansson, Lilly E. E.; Wennersten, Å. E.; Wanneryd, E. A. H.

Revisorer.

Gemensamma för fastighetsnämnden m. fl. (se sid. 149).

Bostadsförmedlingskontoret.

Herkulesgatan 26, 2 tr., C.; t. 23 68 50 (växel); expeditionstid: måndagar—fre-

dagor 9—13 (fredagar därjämte 17—19),
lördagar 9—12.

Intendent (2 kl.) (30)

(därjämte personligt tillägg 1,008 kr.).

Hallberg, E. G.; mottagningstid: 9,30—11,30.

Förste kammarskrivare (22).

Östmark, K. E.

Kammarskrivare (20).

Westergård, S. O.

Kontorsassistent (18).

Holmblad, Margit E., stadsfullm.

Assistenter (1 kl.) (17).

Beckman, f. Petersson, Mechtild V. I.; Borg, G. G. A.; Hylberg, S. M.

Assistenter (2 kl.) (15).

Eriksson, Maj R.; Ohlsson, K.-R.; Lindell, N. K.; Roström, I. S. V.; Johansson, A. R.; Melin, f. Andersson, H. Ebba M.; Ryderberg, f. Carlsson, Valborg A.; Svanberg, K. G.; en vakant, tf. Björkman, Margit E.; tillf. Arvidsson, G. R.

Kontorsskrivare (13).

Lindeborg, f. Malmqvist, Anna-Lisa.

Två första kontorsbiträden, sju kontorsbiträden, en telefonist, en expeditiöns-vakt, två expeditiönsvaktbiträden.

Stockholms stads hyresnämnder.

Hyresnämnderna.

Ordförandenas mottagningar: se nedan resp. ordförande. Expedition: se nedan hyresnämndernas centralkansli.

Den 19 juni 1942 utfärdades lag om hyresreglering m. m. Bestämmelserna i lagen skola äga tillämpning i varje stad, köping eller municipalsamhälle med minst 2,000 invånare samt, där konungen så förordnar, jämväl i annan tätbebyggd ort. Enligt lagen skall för hyresregleringens handhavande i varje kommun, där lagen äger tillämpning, utses en eller flera hyresnämnder. Dessa tjänstgöra tillika som medlingsnämnder enligt lagen den 22 juni 1939 om medling i hyrestvister. Hyresnämnd utgöres av ordförande och två ledamöter. Ordförande och suppleant för ordförande förordnas av konungen eller den myndighet, konungen bestämmer (statens hyresråd), medan ledamöterna väljas av kommunens beslutande organ. Den ene ledamoten skall äga eller förvalta till uthyrning avsedd fastighet. Den andre ledamoten, som ej må äga eller förvalta sådan fastighet, skall hava kännedom om de mindre bemedlades bostadsförhållanden. I ärende rörande annan lägenhet än sådan, som är avsedd att helt eller till väsentlig del nyttjas till bostad, skall, där det utan olägenhet kan ske, sistnämnde ledamot ersättas av ledamot, som driver förvärvsverksamhet i förhyrd lägenhet och ej äger eller förvaltar till uthyrning avsedd fastighet. För ordföranden och var ledamot i nämnden utses minst en suppleant. I fråga om suppleant skall gälla vad ovan sagts om ordförande eller ledamot, som suppleanten skall ersätta. Ordförande, ledamot eller suppleant i hyresnämnd må ej den vara som icke uppnått tjugutre års ålder, ej heller den som icke råder över sig och sitt gods. Kostnaderna för hyresnämnds verksamhet, inberäknat skälga arvoden till ordförande och ledamöter, skola bestridas av kommunen, som även skall äga att utse revisorer för granskning av hyresnämnds räkenskaper och förvaltning.

Den egentliga hyresregleringen omfattar dels bostadslägenheter, som ej uthyras i möblerat skick, dels ock lägenheter, som icke äro avsedda att nyttjas till bostad (affärslägenheter och liknande), såvida ej hyran för dessa är bestämd att utgå med växlande belopp för skilda tider. Möblerade bostadslägenheter samt affärslägenheter, för vilka rörlig hyra utgår, underkastas endast en viss begränsad hyresreglering.

Såsom huvudprincip för hyresregleringen gäller, att högre hyra ej må mottagas eller avtalas än det hyresbelopp, lägenheten betingade den 1 januari 1942. Detta belopp betecknas i lagen som grundhyra. Om lägenheten ej var uthyrd den 1 januari 1942, skall grundhyran fastställas av hyresnämnd efter hyresläget vid nämnda tid. För lägenhet som färdigställdt senare än den 1 januari 1942, fastställer hyresnämnd grundhyran till det belopp, som med hänsyn till byggnadskostnaderna och övriga omständigheter finnes skäligt. Efter framställning av hyresvärd respektive hyresgäst eller hyressökande kan hyresnämnd höja eller sänka grundhyran.

Utöver grundhyran må hyresvärden träffa avtal om skälig ersättning för lägenhetens uppvärmning och förseende med varmvatten eller, om gottgörelse därför ingår i grundhyran, för den ökade kostnad, som för sådant ändamål åsamkas hyresvärden. Hyresnämnd äger emellertid, utan hinder av att andra grunder avtalats för beräkning av ersättning för lägenhetens uppvärmning och förseende med varmvatten, förordna att de grunder, som finnas skäliga, skola tillämpas. Nämnden må ock bestämma, hur stor del av hyra, som skäligen skall anses belöpa på dylik ersättning.

Hyresregleringen har förbundits med visst skydd för hyresgäst mot risken att tvingas avflytta från sin lägenhet. Hyresnämnd har nämligen tillagts befogenhet att på framställning av hyresgäst förklara uppsägning ogiltig, om den finnes strida mot god sed i hyresförhållanden eller eljest vara obillig. Hyresnämnd må ock, om hyresgästen samtycker därtill, förlänga hyresförhållandet mot den hyra, hyresvärden enligt bestämmelserna i lagen äger betinga sig, och på de villkor i övrigt, som finnas skäliga.

Har make genom bodelning eller skifte i anledning av äktenskapets återgång, hemskillnad eller äktenskapsskillnad tillagts hyresrätten till lägenhet, som av andra maken eller av båda makarna är förhyrd till bostad för gemensamt bruk, och vägrar hyresvärden den förre att övertaga lägenheten, äger hyresnämnden på framställning förordna därom, såframt hyresvärdens vägran finnes vara obillig.

För att hindra, att bostadsbehövandes nödläge utnyttjas, är det enligt hyresregleringslagen förbjudet att mottaga eller träffa avtal om förmedlingsprovision av hyressökande för anvisning å bostadslägenhet. Vid yrkesmässig bostadsförmedling får dock sådan utgå enligt grunder, som be-

stämmas av hyresnämnden. Denna har sålunda att utfärda taxor för ändamålet.

I samband med hyresregleringslagen infördes en lag om kontroll av upplåtelse och överlåtelse av bostadsrätt m. m. Utan en kontroll av upplåtelser av bostadsrätt och överlåtelser av bostadsrätt och annan andelsrätt i förening eller aktiebolag, varmed följer rätt att besitta eller hyra lägenhet, skulle nämligen syftet med hyresregleringen kunna kringgås. Bostadsrättsföreningarnas upplåtelse av bostadsrätt skall enligt lagen kontrolleras på så sätt, att den ekonomiska plan, som skall inlämnas till länsstyrelsen, innan en förening kan börja sin verksamhet, först måste ingivas till hyresnämnd och godkännas av denna. Vidare stadgar lagen, att förening, som ej är bostadsrättsförening, eller aktiebolag icke utan hyresnämndens tillstånd må upplåta andelsrätt, varmed följer rätt att besitta eller hyra lägenhet. För att ytterligare säkra kontrollen av upplåtelser utav bostadsrätt föreskriver lagen, att innan bostadsrätt blivit i laga ordning upplåten ej någon må utan hyresnämndens tillstånd uppbära förskott å avgift eller annat vederlag för bostadsrätt. Även kontrollen av överlåtelser utav bostadsrätt eller annan jämförlig andelsrätt omhänderhaves av hyresnämnden, vilken har att godkänna sådan överlåtelse för att densamma skall bli gällande.

För medling må hyrestvist av part hänskjutas till hyresnämnd, såframt tvisten ej dragits inför domstol, lagsökningsdomare, överexekutor eller skiljemän. Är tvisten anhängig vid domstol, äger denna på begäran av parten förordna, att tvisten före målets avgörande skall, i sin helhet eller i viss del, handläggas av nämnden. Nämnden har att, sedan tvistefrågan klarlagts, söka åvägbringa förlikning mellan parterna. Kunnat ej parterna enas om förslag till förlikning, som under förhandlingarna framkommit från någon av dem, skall nämnden framlägga förslag till lösning av tvisten.

Erhåller nämndens ordförande kunskap om att inom kommunen uppkommit hyrestvist, som kan äventyra freden på hyresmarknaden, skall han, utan avvaktan att framställning om medling inkommer till nämnden, omedelbart söka förbindelse med de tvistande, göra sig noga underrättad om vari tvisten består, hemställa till de tvistande att i avvaktan på tvistens lösning icke vidtaga, vidhålla eller skärpa stridsåtgärder samt kalla de tvistande att, själva eller genom utsedda ombud, jämte, där så erfordras, representanter för de fastighetsägare- eller hyresgästorganisationer, som de tvistande må tillhöra, sammanträda inför nämnden.

Hyresregleringen trädde i kraft den 30 juni 1942 och avsåg till en början tiden intill den 1 oktober 1943. Den har härefter förlängts på ett år för varje gång och gäller nu närmast för tiden intill den 1 oktober 1951.

Part, som är missnöjd med hyresnämnds beslut, äger däröver anföra besvär hos statens hyresråd.

Beträffande skyldighet för hyresvärd att anmäla hyresledighet m. m. (se sid. 166).

Genom k. kung. den 14 april 1944 har förordnats om skyldighet att lämna uppgift angående uthyrning av möblerad bostad. Enligt k. m:ts beslut den 22 juni 1944 skall sagda kungörelse äga tillämpning inom Stockholms stad fr. o. m. den 1 juli 1944.

Genom socialdepartementets ämbetsskrivelser den 19 juni 1942, den 24 september 1943 och den 10 september 1948 har förordnats att Stockholms stad skall vara uppdelat i tio hyresdistrikt, varje distrikt med sin hyresnämnd. Av distrikten omfattar: första distriktet Kungsholms och S:t Görans församlingar, andra distriktet Bromma församling, tredje distriktet Klara, Jakobs och Nikolai församlingar, fjärde distriktet Mattens och Gustav Vasa församlingar, femte distriktet Johannes, Engelbrekts och Adolf Fredriks församlingar, sjätte distriktet Hedvig Eleonora och Oscars församlingar, sjunde distriktet Katarina och Sofia församlingar, åttonde distriktet Maria Magdalena och Högålds församlingar, nionde distriktet Brännkyrka och Enskede församlingar samt tionde distriktet Spånga församling. Hyresnämndernas centralkansli har bl. a. att tillhandagå allmänheten med råd och upplysning i hyresfrågor, som höra till hyresnämndernas verksamhetsområde, samt för hyresnämndernas räkning mottaga, komplettera och registrera framställningar i hyresärenden. Som föreståndare för kansliet fungerar ordföranden för en nämnderna. Denne ordförande skall vara den sammanhållande länken mellan de olika nämnderna samt har att sammankalla nämnderna och deras ordförande till konferenser för ernående av enhetlighet och likformighet i ärendenas handläggning. För den direkta ledningen av kansliet och för utövande av det närmaste chefskapet över kansliets personal har förordnats en sekreterare med juridisk kompetens.

Den 21 november 1949 fattade stadsfullmäktige för sin del beslut i fråga om inrättande av en särskild styrelse för hyresnämndernas centralkansli, vilken styrelse bl. a. skulle handlägga frågor angående hyresnämndernas organisation, personal och ekonomi. Samtidigt anhöllo fullmäktige hos k. m:it om fastställelse av instruktion för denna styrelse. Ärendet har ännu ej (mars 1951) avgjorts av k. m:it. (Utl. 1949: nr 344.)

Stadsfullmäktige hava beslutit att — med tillämpning tills vidare — följande arvoden skola utgå: till ordförande i hyresnämnd 50 kronor per förrättningsdag, dock högst för 10 förrättningsdagar per månad, till suppleant för ordförande 40 kronor per förrättningsdag, dock högst för 10 förrättningsdagar per månad, till ledamot 12 kronor per förrättningsdag, dock att för dag, då vederbörande deltagit i såväl sammanträde som besiktning, arvodet skall utgå med 18 kronor, samt till centralkansliets föreståndare 3,600 kronor för år. Till nämndsekreterare utgår arvode med 30 kronor per förrättningsdag, dock högst för 10 dagar i månaden.

Den 18 september 1950 företogs val av tre ledamöter och nio suppleanter i envar av hyresnämnderna för tiden fr. o. m. den 1 oktober 1950 till och med den 30 september 1951 (kompletteringsval den 13 oktober 1950, den 22 januari och 19 februari 1951).

Författningar. Lag 19 juni 1942 om hyresreglering m. m., med ändr. Lag 28 april 1950 ang. ändr. i lagen 19 juni 1942 om hyresreglering m. m., så ock om fortsatt giltighet av samma lag. Lag 19 juni 1942 om kontroll av upplåtelse och överlåtelse av bostadsrätt m. m., med ändr. Lag 28 april 1950 ang. fortsatt giltighet av lagen 19 juni 1942 om kontroll av upplåtelse och överlåtelse av bostadsrätt m. m. K. kung. 19 juni 1942 med närmare föreskrifter ang. hyresnämndernas verksamhet, med ändr. Lag 22 juni 1939 om medling i hyrestvister, med ändr. Provisionstaxa för yrkesmässig bostadsförmedling 22 mars 1946. K. kung. 14 april 1944 om skyldighet att lämna uppgift ang. uthyrning av möblerad bostad.

Stat år 1951. Utgifter: driftbudgeten 470,180 kr.

1:a distriktets hyresnämnd.

(Kungsholms och S:t Görans församlingar.)

Ordförande.

Kettner, J. G. R., rådmän; mottagning: första torsdagen i varje månad 10—11 i rådhuset; t. 52 10 31; i övrigt efter överenskommelse.

Suppleanter för ordföranden.

Bruce, N. O. H., rådmän; **Böre, C. O. H.**, tf. assessor; **Hammarberg, J. C.**, förste byråsekreterare.

Ledamöter.

Thoresen, Svea M., fastighetsmäklare (fastigh.-repr.); **Olson, E. Hj.**, revisor (bostadsrepr.); **Ekdahl, f. Hoffman, Alma E. E.**, handelsidkarska (affärslok.-repr.).

Suppleanter: **Sällqvist, E. V.**, boktryckare, **Hörning, E. G. R.**, kamrerare, **Hedin, W. I.**, kamrerare (fastigh.-repr.); **Klint, G. H.**, förste kriminalassistent, **Björkqvist, Hj. F.**, tf. överkonstapel, **Andersson, A. A. V.**, svetsare (bostadsrepr.); **Thamsten, O. E.**, kassör, **Johansson, J. M.**, färghandlare, **Gustafsson, J. E.**, frisör (affärslok.-repr.).

Sekreterare.

Böre, C. O. H., tf. assessor.

2:a distriktets hyresnämnd.

(Bromma församling.)

Ordförande.

Berglund, H., kansliråd; mottagning: första onsdagen i varje månad 9—10 å hyresnämndernas centralkansli; i övrigt efter överenskommelse.

Suppleanter för ordföranden.

Hammarberg, J. C., förste byråsekreterare; **Bruce, N. O. H.**, rådmän; **Wiholm, E. G.**, byrådirektör; **Svensson, S. O.**, hovrättsassessor.

Ledamöter.

Hammarlund, Å. P. E., avdelningschef (fastigh.-repr.); **Larsson, C. L.**, f. d. förbundssekreterare (bostadsrepr.); **Erlandson, A. H.**, direktör (affärslok.-repr.).

Suppleanter: **Lundberg, J. A.**, agronom, **Björkman, A. B. U.**, byggnadsingenjör, **Fahlin, G. O. S.**, revisor (fastigh.-repr.); **Håkansson, E. A. F.**, tjänsteman, **Hesselbäck, E. G.**, f. d. trafikbiträde, **Eriksson, K. G.**, lagerarbetare (bostadsrepr.); **Lindström, O. U.**, verkstadsarbetare, **Josephsson, H. H.**, direktör, **Wallin, E.**, direktör (affärslok.-repr.).

Sekreterare.

Hiljdning, S. G. O., förste byråsekreterare.

3:e distriktets hyresnämnd.

(Klara, Jakobs och Nikolai församlingar.)

Ordförande.

Bergström, B. C. Hj., förste byråsekreterare; mottagning: första torsdagen i varje månad 16,45—17,45 (1 juni—31 augusti 15,15—16,15) å hyresnämndernas centralkansli; i övrigt efter överenskommelse.

Suppleanter för ordföranden.

Wiholm, E. G., byrådirektör; **Bruce, N. O. H.**, rådmän; **Hammarberg, J. C.**, förste byråsekreterare.

Ledamöter.

Sjöqvist, J. A., arkitekt (fastigh.-repr.); **Hjertén, H. I.**, civilingenjör (bostadsrepr.); **Fahlström, E.**, läderhandlare (affärslok.-repr.).

Suppleanter: **Cronwall, E. Å.**, disponent, **Giertha, J. E. O. A.**, frih., fastighetsförvaltare, **Frid, C. N. H.**, ingenjör (fastigh.-repr.); **Ström, K. E. W.**, kontorist, **Mattsson, E. R.**, lagerarbetare, **Frånberg, E. M.**, byggnadsarbetare (bostadsrepr.); **Josephson, G.**, grosshandlare, **Elmblad, M. A.**, juvelerare, **Fredrikson, Anny L.**, fröken (affärslok.-repr.).

Sekreterare.

André, C. B., förste byråsekreterare.

4:e distriktets hyresnämnd.

(Matteus och Gustav Vasa församlingar.)

Ordförande.

Källblad, G., tf. andre rådmän; mottagning efter överenskommelse per. tel. 22 20 60.

Suppleanter för ordföranden.

Martenius, Å. B. A., hovrättsassessor; **Thunegard**, T. O. P., extra rådman; **Ankarswärd**, K. K. E. G., kammarrättsråd.

Ledamöter.

Bengtsson, K. G. R., byggnadsingenjör (fastigh.-repr.); **Edberg**, N. R., direktör (bostadsrepr.); **Hurtig**, C. M. G., konditor (affärslok.-repr.).

Suppleanter: **Bauer**, C. A., fastighetsförvaltare, **Sjöman**, N. E. G., direktör, **Wallmark**, L. J., hovrättsassessor (fastigh.repr.); **Alm**, N., ombudsman, **Lindvall**, E. V., boktryckare, **Carlsson**, A. F., uppbördsman (bostadsrepr.); **Hållén**, G. T., direktör, **Elmgren**, O. G. A., direktör, **Bragnell**, E. B., kamrerare (affärslok.repr.).

Sekreterare.

Bernhard, B., hovrättsassessor.

5:e distriktets hyresnämnd.

(Johannes, Engelbrekts och Adolf Fredriks församlingar.)

Ordförande.

Öhman, F. K. I., revisionssekreterare; mottagning: första onsdagen i varje månad 10—11 å hyresnämndernas centralkansli; i övrigt efter överenskommelse.

Suppleanter för ordföranden.

Ankarswärd, K. K. E. G., kammarrättsråd; **Anderson**, K. G. H., registrator; **Bladh**, G. I., tf. revisionssekreterare.

Ledamöter.

Ankarcrona, C.-W., förste aktuarie (fastigh.-repr.); **Aronsson**, G. A., köpman (bostadsrepr.); **Lundmark**, B. G., köpman (affärslok.-repr.).

Suppleanter: **Lundgren**, W. E. Valborg, advokat, **Hultin**, B. A., major, **Collert**, F. A., direktör (fastigh.repr.); **Clässon**, E. L., tjänsteman, **Persson**, E. E., redaktör, **Johansson**, C. G., redaktör (bostadsrepr.); **Helin**, P. F., fil. mag., **Winell**, K. B., direktör, **Ahl**, J. W. B., köpman (affärslok.repr.).

Sekreterare.

Anderson, K. G. H., registrator.

6:e distriktets hyresnämnd.

(Hedvig Eleonora och Oscars församlingar.)

Ordförande.

Thelin, A. F. V., vattenrättsdomare (se sid. 172); mottagning: första måndagen i varje månad 9—10 å hyresnämndernas centralkansli; i övrigt efter överenskommelse.

Suppleanter för ordföranden.

Killander, F. W. K., lagman; **Thunegard**, T. O. P., extra rådman; **Ankarswärd**, K. K. E. G., kammarrättsråd.

Ledamöter.

Nordin, E. A., kontorschef, stadsfullm. (fastigh.-repr.); **Geijer**, J. L., ombudsman (bostadsrepr.); **Hölicke**, S. L., advokat (affärslok.repr.).

Suppleanter: **Kock**, f. Wiik, Elsa M., fru, **Hultbom**, G. B. F., direktör, **Schmidt**, G. A., civilingenjör (fastigh.repr.); **Eriksson**, F. M., faktor, **Rosén**, T. H., bageriarbetare, **Rollsby**, A. G., disponent (bostadsrepr.); **Åström**, C. F. V., frisörmästare, **Svantesson**, S. J., köpman, **Carnefeldt**, A. I., disponent (affärslok.-repr.).

Sekreterare.

Ekström, P. E., förste byråsekreterare.

7:e distriktets hyresnämnd.

(Katarina och Sofia församlingar.)

Ordförande.

Lundberg, C. G. R., tf. andre rådman; mottagning: första fredagen i varje månad 18,30—19 i hyresnämndernas centralkansli; i övrigt efter överenskommelse.

Suppleanter för ordföranden.

Gustäv, O. E. G., byrådirektör; **Lundberg**, A. N. V., exekutionsdirektör; **Irsten**, B. A., kartellbyråchef.

Ledamöter.

Ericsson, C. T., direktör (fastigh.repr.); **Göransson**, C. Gustaf E., ombudsman, stadsfullm. (bostadsrepr.); **Taubner**, K. W., direktör (affärslok.repr.).

Suppleanter: **Lindroth**, J. Hj., direktör, **Lundwall**, N. D., direktör, **Humble**, S.-O., ombudsman (fastigh.repr.); **Jansson**, K. S. V., ombudsman, **Olsson**, A., ombudsman, **Löfgren**, A. I., varvsarbetare (bostadsrepr.); **Nilsson**, J. M., fiskhandlare, **Johansson**, I. W. F., manufakturhandlare, **Sjöstedt**, K. A., handlande (affärslok.repr.).

Sekreterare.

Kjellgren, S., sekreterare.

8:e distriktets hyresnämnd.

(Maria Magdalena och Högalids församlingar.)

Ordförande.

Linder, N. E. Y., tf. revisionssekreterare; mottagning: första helgfria måndagen i varje månad 16—17 å hyresnämndernas centralkansli.

HyN

Suppleanter för ordföranden.

Bolander, K. V., sekreterare (se nedan); **Guståv**, O. E. G., byrådirektör; **Lundberg**, A. N. V., exekutionsdirektör.

Ledamöter.

Finngårdh, A. T., byggnadsingenjör (fastigh.-repr.); **Hallberg**, B. B. L., typograf (bostadsrepr.); **Eurén**, A. R., journalist (affärslok.-repr.).

Suppleanter: **Westerlund**, H., disponent, **Tullberg**, H. B., ombudsman, **Carlbring**, S. E. A., inköpschef (fastigh.repr.); **Olsson**, J. A., kontorist, **Nilsson**, K. A. H., ombudsman, **Grill**, I. G., bageriarbetare (bostadsrepr.); **Olsson**, D. A. (S.), köpman, **Ekholm**, A. V., kopparslagarmästare, **Welin**, L. H. H., färghandlare (affärslok.repr.).

Sekreterare.

Vasseur, N. E., hovrättsfiskal.

9:e distriktets hyresnämnd.

(Brännkyrka och Enschede församlingar.)

Ordförande.

Antoni, N.-F. G., byråchef; mottagning: första fredagen i varje månad 17—18 (15 juni—31 augusti 16—17) å hyresnämndernas centralkansli; i övrigt efter överenskommelse.

Suppleanter för ordföranden.

Lundberg, A. N. V., exekutionsdirektör; **Guståv**, O. E. G., byrådirektör; **Lindencrona**, G., byråchef.

Ledamöter.

Nennert, A. T., löjtnant, (fastigh.repr.); **Pettersson**, E. F., vaktmästare (bostadsrepr.); **Hjerne**, K. G., färghandlare, stadsfullm. (affärslok.repr.).

Suppleanter: **Lomark**, N. V., fastighetsförvaltare, **Hellberg**, O. V., byggmästare, **Ålund**, J.-E. W., kapten (fastigh.repr.); **Molinsky**, J. V., svetsare, **Johansson**, E. I., snickarmästare, **Andersson**, G. A. E., avdelningschef (bostadsrepr.); **Johansson**, K. F. M., manufakturhandlare, **Morin**, G. E., livsmedels-handlare, **Tyrenius**, S. E., disponent (affärslok.repr.).

Sekreterare.

Nystedt, E. G., amanuens.

10:e distriktets hyresnämnd.

(Spånga församling.)

Ordförande.

Humble, E. Y., länsnotarie; mottagning: första måndagen i varje månad 18,30,—19,30 i kom-

munalhuset i Spånga; i övrigt efter överenskommelse per tel. 28 20 43.

Suppleanter för ordföranden.

Spångberg, L. O., stadsadvokat; **Skiöld**, L. O. R., byråsekreterare.

Ledamöter.

Carlsson, G. A., byggmästare (fastigh.repr.); **Eriksson**, T. A., kommunalarbetare (bostadsrepr.); **Salmonson**, T., urmakare (affärslok.repr.).

Suppleanter: **Huss**, K., kamrerare, **Johansson**, J. A., trädgårdsmästare, **Andersson**, A. K., byggmästare (fastigh.repr.); **Carlson**, C. B., förste reparatör, **Björklund**, G. K., kabelarbetare, **Örbom**, L. O., ingenjör (bostadsrepr.); **Olsson**, P. O., handlande, **Nyström**, B. V., cykelhandlare, **Andersson**, T. V., handlande (affärslok.repr.).

Sekreterare.

Drake af Hagelsrum, H., notarie.

Revisorer.

Gemensamma för fastighetsnämnden m. fl. (se sid. 149).

Hyresnämndernas centralkansli.

Slottsbacken 6, 1 tr., C. (postgirokontonr 90); t. 23 30 60; expeditionstid: 10—15 (lördagar och dag före helgdag 9—13).

Föreståndare (3,600 kr.).

Thelin, A. F. V., vattenrättsdomare, ordf. i 6:e distr: hyresnämnd, tillika ordförande i hyresnämndernas ordförandekollegium; mottagningstid måndagar och fredagar: 9—10.

Sekreterare (35).

Bolander, K. V.; mottagningstid: 10—12.

Förste kammarskrivare (biträdande sekreterare) (22).

Sewerin, N. O. G.; mottagningstid: 10—12.

Kammarskrivare (20).

Hägerstrand, H. A.

Assistent (2 kl.) (15).

Malmstedt, L.

Dessutom tolv första kontorsbiträden, fem kontorsbiträden, en telefonist, tre expeditionsvakter.